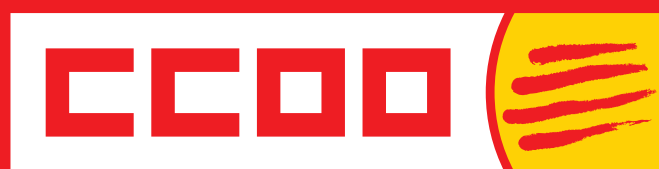

Balanç de salut laboral

2024

Elaboració:
**Secretaria d'Acció Sindical
i Atenció a les Persones
de CCOO de Catalunya**

Disseny i maquetació:
La Page Original

DL:
B 9009-2025

Abril de 2025

Amb el suport de
a la feina **cap risc**

 **Generalitat
de Catalunya**

ÍNDEX

1.	Presentació	4
2.	Sinistralitat laboral	5
2.1.	Accidents de treball	5
2.1.1.	El conjunt d'accidents de treball a Catalunya en el 2024	5
2.1.2.	Accidents de treball amb baixa en jornada	6
2.1.3.	Accidents de treball in itinere	15
2.2.	Malalties causades pel treball	22
2.2.1.	Malalties professionals a Catalunya	24
2.2.2.	Patologies no traumàtiques causades pel treball i comunicades com a accidents (PANOTRATSS)	30
3.	La gestió de la prevenció de riscos laborals	34
4.	Resum i conclusions	40
5.	Propostes sindicals	45

1. Presentació

Amb aquest informe elaborat amb motiu del 28 d'abril, Dia Internacional de la Seguretat i la Salut en el Treball, presentem una diagnosi integral de la situació actual del sistema de salut laboral.

Per fer-ho, analitzem l'evolució dels diferents indicadors proporcionats per les estadístiques oficials sobre els accidents de treball, les malalties causades pel treball, la gestió preventiva i també altres referències i fons d'informació rellevants per comprendre el funcionament del model preventiu.

L'examen de tot plegat ens permet aportar una visió sobre l'estat actual de la protecció i la salut de les persones treballadores al nostre país i sobre els seus dèficits i els factors que els expliquen, presentant les nostres propostes per assolir un sistema realment protector de la vida i de la salut de les persones treballadores i sensibilitzant envers la cultura preventiva al conjunt de la població treballadora i a la ciutadania en general.

2. Sinistralitat laboral

2.1. Accidents de treball

Aquest apartat aborda la sinistralitat ocorreguda durant el 2024 i la seva evolució respecte de l'any anterior, a partir de l'anàlisi dels distints indicadors recollits en les estadístiques sobre accidents de treball publicades pel Departament d'Empresa i Treball de la Generalitat de Catalunya.

En l'actualitat, les estadístiques del Ministeri de Treball i les de la Generalitat no són comparables, ja que utilitzen criteris diferents quant a dos elements concrets: la data d'imputació de l'accident i la definició d'accident mortal.

Sobre el primer element, mentre que el ministeri fa servir la data de la baixa mèdica que correspon al dia en què es produeix l'accident (o és molt propera), la Generalitat utilitza la data en la qual l'autoritat laboral accepta la seva comunicació, que acostuma a ser posterior a causa de les gestions administratives. Per tant, es dona el cas de la imputació d'un accident a un mes o a un altre, o a un any o a un altre, segons aquesta diferència de criteri.

Pel que fa als accidents mortals, seguint la recomanació de l'Organització Internacional del Treball (OIT) el ministeri registra totes les defuncions que són conseqüència d'un accident de treball i que es produeixin en el termini d'un any des de la data de l'accident, independentment de la seva gravetat inicial. En canvi, la Generalitat només comptabilitza aquells accidents que consten com a mortals en el comunicat d'accident, de manera que, si una persona treballadora mor posteriorment a causa de l'accident, no es té en compte.

No obstant això, el Departament de Treball afegeix, de manera aïllada, des de 2022 una taula amb indicadors d'accidents de treball mortals ocorreguts comptabilitzant les persones que han mort en el termini d'un any. Aquestes dades no les integra en l'anàlisi de l'evolució respecte a l'any anterior.

Per aquest motiu, en la comparativa de les dades de 2024 respecte de l'any anterior, fem servir les dades que no tenen en compte el període de 12 mesos, excepte en alguna ocasió que indicarem que són dades a 12 mesos.

2.1.1. El conjunt d'accidents de treball a Catalunya en el 2024

En termes absoluts i en relació amb el 2023, **les dades de 2024 no mostren una millora significativa ni suficient si considerem la totalitat d'accidents de treball (AT) ocorreguts a Catalunya (sense baixa mèdica i amb baixa mèdica).**

Així, 206.980 persones treballadores han patit alguna lesió a causa d'un accident de treball durant el 2024, front les 208.222 del 2023, fet que suposa una lleugera reducció del 0,60 %.

S'aprecia una reducció més elevada en els accidents que no han generat una baixa mèdica, que són aquells més fàcilment ocultables per part de les mútues i les empreses, amb 880 accidents declarats menys (-0,95 %). Els accidents amb baixa, s'han reduït un 0,31 %, respecte de l'any anterior (362 accidents menys).

Taula 2.1.1. Accidents de treball, 2024-2023

	Sense baixa	Amb baixa	Total
2024	91.609	115.371	206.980
2023	92.489	115.733	208.222
Variacions	-0,95%	-0,31%	-0,60%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Entre els accidents de treball amb baixa, respecte de l'any anterior i en termes absoluts, el nombre dels ocorreguts dins de la jornada s'han mantingut pràcticament estables (-0,82 %), mentre els in itinere s'han incrementat un 2,20 %.

Taula 2.1.2. Accidents de treball amb baixa en jornada i in itinere, 2024-2023

	2022				2023				Variacions			
	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total
En jornada	94.925	570	66	95.561	95.714	561	74	96.349	-0,82%	1,60%	-10,81%	-0,82%
In itinere	19.565	223	22	19.810	19.166	189	29	19.384	2,08%	17,99%	-24,14%	2,20%
En jornada + In itinere	114.490	793	88	115.371	114.880	750	103	115.733	-0,34%	5,73%	-14,56%	-0,31%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Destaca el descens del nombre d'accidents de treball mortals (-14,56 %) en comparació amb el 2023, amb 15 persones mortes menys (8 durant la jornada de treball i 7 en els desplaçaments in itinere).

No obstant això, continua sent inacceptable que 88 persones treballadores hagin perdut la vida per un accident de treball (66 dins de la seva jornada i 22 en els desplaçaments in itinere). Per altra banda, si considerem l'indicador harmonitzat dels accidents mortals que facilita la Generalitat,¹ **el nombre de morts per accident de treball ascendeix a 108 (82 durant la jornada i 26 in itinere).**

A més, en el 2024 es produeix un increment del nombre de persones treballadores que han estat de baixa mèdica i amb lesions greus a causa d'un accident de treball. En total, s'han registrat 793 accidents greus, 570 ocorreguts durant la jornada i 223 in itinere, fet que comporta un increment del 5,73 % respecte del 2023.

2.1.2. Accidents de treball amb baixa en jornada

Tal com mostra la taula anterior, en termes absoluts, en el 2024 el conjunt dels accidents de treball amb baixa i en jornada presenta una petita de reducció del 0,82 % en relació amb el 2023, havent-se produït un total de 95.561 accidents.

Per gravetat, destaca la disminució dels mortals (-10,81 %), amb 8 accidents menys que en el 2023, però contràriament durant el 2024 s'han registrat 9 accidents greus més que l'any anterior (+1,60 %).

En canvi, si analitzem la incidència² (índex que mostra la sinistralitat relativa expressada en nombre d'accidents per cada 100.000 persones treballadores ocupades) les dades mostren una millora una mica més notòria, amb un descens del 3,16 % en la incidència total d'aquests accidents i del 12,92 % en els mortals, respecte del 2023.

¹ Aquest indicador harmonitzat comptabilitza també aquells accidents de treball mortals en els quals la persona treballadora perd la vida fins un any després, sempre que aquesta mort hagi sigut a conseqüència de l'accident (registrant-los en la data que va ocórrer l'accident).

² L'índex d'incidència és el mètode més fiable per conèixer l'evolució de l'accidentalitat, ja que elimina l'efecte distorsionant que les diferències en el nombre de persones ocupades en cada període tenen sobre la interpretació de les dades, a més, permet comparar la sinistralitat entre territoris i sectors amb poblacions ocupades molt diferents. És el resultat de: nombre d'accidents de treball / nombre de p. Treballadores ocupades * 100.000.

Aquest descens és el resultat de la lleugera disminució del nombre d'accidents de treball ocorreguts dins de la jornada durant el 2024 i l'augment entorn al 2,4 % de la població ocupada, respecte del 2023.

Taula 2.1.3. Índex d'incidència d'AT amb baixa en jornada, 2024-2023

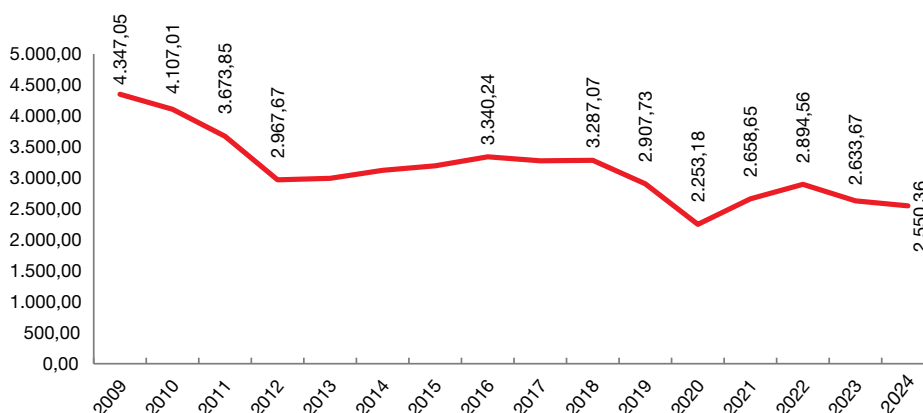
	2024				2023				Variacions			
	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total
En jornada	2.533,39	15,21	1,76	2.550,36	2.616,31	15,33	2,02	2.633,67	-3,17%	-0,80%	-12,92%	-3,16%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Per tant, i amb una visió més àmplia de l'evolució d'aquest índex en els darrers anys, **comencem a veure símptomes positius de l'impacte de la darrera reforma laboral**. Juntament amb les activitats desenvolupades per donar compliment a l'Estratègia Catalana de Seguretat i Salut Laboral i les actuacions de la inspecció de treball relacionades amb el Pla de xoc contra el frau en la contractació i el control de les condicions de treball, registre horari i hores extraordinàries, la darrera reforma laboral consolida la reducció dels accidents de treball en jornada del 2023 (-9,01 %), tot i que aquest any amb resultats encara modestos per la manca de qualitat de la prevenció que es fa a les empreses i que comentarem en el punt 3 d'aquest informe.

Gràfic 2.1.1. Evolució de l'índex d'incidència d'AT amb baixa en jornada

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

De fet, si fem una comparativa d'aquest índex durant el 2024 en relació amb el 2022, moment en el qual comença a aplicar-se la darrera reforma laboral reduint-se significativament la contractació temporal, la incidència cau un 11,89 %, mantenint-se per sota dels nivells anteriors a la pandèmia, i tampoc arriba als nivells del 2012 quan vam patir els efectes negatius de la reforma d'aquell any.

S'observa també com el 2022 trenca la tendència creixent de la incidència que es tornava a recuperar després de la caiguda produïda el 2019, deguda a la incorporació de les persones treballadores autònomes a la població de referència, i de la reducció de la sinistralitat en el 2020 motivada per la pandèmia (mesures com el confinament, reducció de l'activitat en molts sectors, els ERTO, extensió del teletreball, etc.)

No obstant això, haurem d'estar alerta a l'evolució que es produeixi en els propers mesos, ja que **si analitzem les darreres dades interanuals disponibles** (període comprès entre març de 2024 i febrer de 2025) **les dades no són del tot positives**, ja que, respecte del període comprès entre març de 2023 i febrer de 2024, el nombre d'accidents de treball en jornada greus i mortals s'ha incrementat (13 i 6 accidents més, respectivament), de manera que, tot i que la incidència del total d'accidents en jornada cau un 4,67 % i la dels greus es manté estable (+0,05 %), la dels mortals creix un 6,23 %.

Accidents de treball amb baixa en jornada per sectors

La disminució dels accidents de treball en jornada que hem assenyalat en analitzar les dades de 2024 del conjunt de Catalunya respecte de les del 2023, es concentra en els sectors de la construcció i de serveis, tant pel que fa al nombre d'accidents (-3,13 % i -1,05 %, respectivament) com en la incidència (-4,50 % i -3,68 %).

En la indústria no s'aprecien canvis notables en comparació amb el 2023 i, tot i que mostra un lleuger augment en el nombre del total d'accidents en jornada (+0,90 %) en comparació amb el 2023, la incidència es redueix un 0,33 %.

El sector que mostra el pitjor comportament és l'agricultura, de manera que el 2024 ens deixa un creixement del 3,61 % pel que fa al nombre d'accidents en jornada registrats en aquest sector i del 2,92 % en termes d'incidència.

Taula 2.1.4. Accidents de treball amb baixa en jornada, per sectors

	2024				2023				Variacions			
	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total
Catalunya	94.925	570	66	95.561	95.714	561	74	96.349	-0,82%	1,60%	-10,81%	-0,82%
En jornada												
Agricultura	1.928	22	4	1.954	1.862	18	6	1.886	3,54%	22,22%	-33,33%	3,61%
Construcció	12.101	128	10	12.239	12.519	104	11	12.634	-3,34%	23,08%	-9,09%	-3,13%
Indústria	20.419	93	10	20.522	20.205	115	19	20.339	1,06%	-19,13%	-47,37%	0,90%
Serveis	60.477	327	42	60.846	61.128	324	38	61.490	-1,06%	0,93%	10,53%	-1,05%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Taula 2.1.5. Índex d'incidència d'AT amb baixa en jornada, per sectors

	2024				2023				Variacions			
	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total
Catalunya	2.533,39	15,21	1,76	2.550,36	2.616,31	15,33	2,02	2.633,67	-3,17%	-0,80%	-12,92%	-3,16%
En jornada												
Agricultura	3.632,17	41,45	7,54	3.681,15	3.531,11	34,14	11,38	3.576,63	2,86%	21,42%	-33,77%	2,92%
Construcció	5.294,93	56,01	4,38	5.355,31	5.556,61	46,16	4,88	5.607,65	-4,71%	21,33%	-10,38%	-4,50%
Indústria	4.060,12	18,49	1,99	4.080,60	4.067,05	23,15	3,82	4.094,03	-0,17%	-20,11%	-48,01%	-0,33%
Serveis	2.041,47	11,04	1,42	2.053,93	2.119,90	11,24	1,32	2.132,45	-3,70%	-1,76%	7,58%	-3,68%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

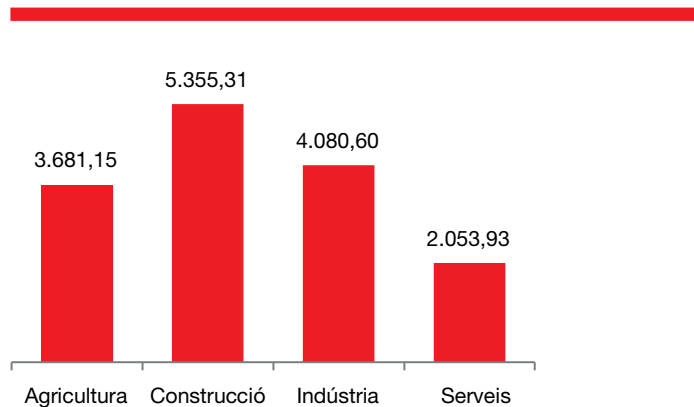
Per gravetat, destaca l'increment de l'índex d'incidència dels accidents greus en l'agricultura (+21,42 %) i la construcció (+21,33 %), que pot explicar-se per les particularitats pròpies d'ambdós sectors: majoritàriament masculinitzats, amb alta temporalitat, subcontractació i àmpliament ocupats per persones treballadores autònomes i persones migrants. La indústria és el sector amb dades més favorables, reduint-se significativament la incidència dels greus (-20,11 %) i mortals (-48,01 %).

Els serveis, en canvi, tot i mostrar una reducció de l'1,76 % dels greus, registra un increment del 7,58 % en els mortals. Aquest, és el sector que continua acumulant el major nombre d'accidents de treball, independentment de la seva gravetat, ja que incorpora diverses activitats i la majoria de la població treballadora.

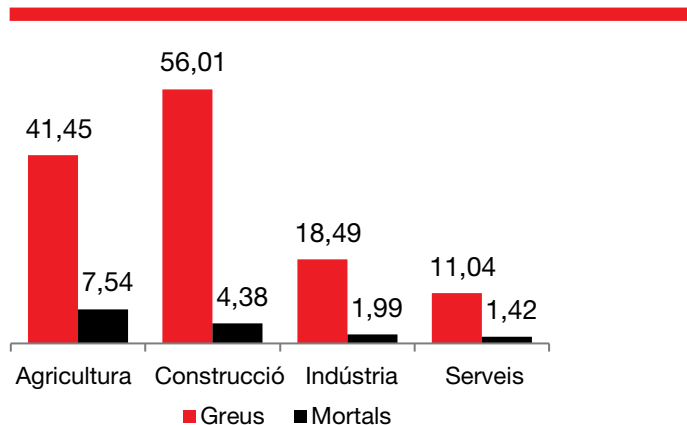
Per altra banda, **si bé la construcció és el sector que continua presentant, any rere any, l'índex d'incidència més elevat en el conjunt dels accidents en jornada, la incidència dels mortals és més elevada en l'agricultura**, seguida per la construcció, la indústria i els serveis.

De fet, aquests dos sectors s'intercanvien, segons l'any, la primera i segona posició en la incidència dels accidents greus i mortals en jornada i, com hem vist, en el 2024 són els que mostren increments en els greus, de manera que l'anàlisi d'aquest índex apunta que són els més precaris en matèria preventiva.

Gràfic 2.1.2. Índex d'incidència d'AT total en jornada, per sectors, 2024

Gràfic 2.1.3. Índex d'incidència d'AT mortals i greus en jornada, per sectors, 2024

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Accidents de treball amb baixa en jornada i províncies

En els diferents territoris veiem diferents comportaments de la sinistralitat en el 2024 pel fet que, en reduir-se les xifres per a cada província, qualsevol petita variació es tradueix en canvis més significatius en els percentatges comparatius dels diferents anys.

Així, en relació amb el 2023, Barcelona és la província que presenta millors resultats amb disminucions en el conjunt dels accidents en jornada i dels mortals, tant en termes absoluts (-2,04 % i -13,64 %, respectivament) com d'incidència (-4,21 % i -15,55 %), tot i que el nombre d'accidents greus s'incrementa en un 7,84 % i la seva incidència augmenta un 5,45 %. En aquest sentit, s'han registrat 6 accidents mortals menys que durant el 2023, però 29 més de greus.

De fet, Barcelona és l'única província que presenta un índex d'incidència en total d'aquests accidents (2.373,04) inferior a la mitjana de Catalunya (2.550,36). En els diferents nivells de gravetat passa el mateix.

En canvi, tot i haver registrat una disminució del 17,46 % en la incidència dels accidents greus, Girona és la que presenta xifres més desfavorables en haver augmentat el nombre total d'accidents en jornada (+6,06 %), els mortals (+33,33 %) i els lleus (+6,20 %), augments que es tradueixen en increments de la incidència en aquestes tres categories (+2,77 %, +29,19 %, +2,90 %).

Taula 2.1.6. Accidents de treball amb baixa en jornada, per províncies

	2024				2023				Variacions				
	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	
Catalunya	94.925	570	66	95.561	95.714	561	74	96.349	-0,82%	1,60%	-10,81%	-0,82%	
En jornada	Barcelona	66.864	399	38	67.301	68.289	370	44	68.703	-2,09%	7,84%	-13,64%	-2,04%
	Girona	11.506	69	8	11.583	10.834	81	6	10.921	6,20%	-14,81%	33,33%	6,06%
	Lleida	6.950	41	9	7.000	6.614	53	15	6.682	5,08%	-22,64%	-40,00%	4,76%
	Tarragona	9.605	61	11	9.677	9.977	57	9	10.043	-3,73%	7,02%	22,22%	-3,64%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Taula 2.1.7. Índex d'incidència d'AT amb baixa en jornada, per províncies

	2024				2023				Variacions				
	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	
Catalunya	2.533,39	15,21	1,76	2.550,36	2.616,31	15,33	2,02	2.633,67	-3,17%	-0,80%	-12,92%	-3,16%	
En jornada	Barcelona	2.357,63	14,07	1,34	2.373,04	2.462,49	13,34	1,59	2.477,42	-4,26%	5,45%	-15,55%	-4,21%
	Girona	3.164,51	18,98	2,20	3.185,69	3.075,26	22,99	1,70	3.099,96	2,90%	-17,46%	29,19%	2,77%
	Lleida	3.391,62	20,01	4,39	3.416,02	3.302,86	26,47	7,49	3.336,82	2,69%	-24,40%	-41,37%	2,37%
	Tarragona	2.805,36	17,82	3,21	2.826,39	2.999,24	17,14	2,71	3.019,08	-6,46%	3,98%	18,75%	-6,38%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

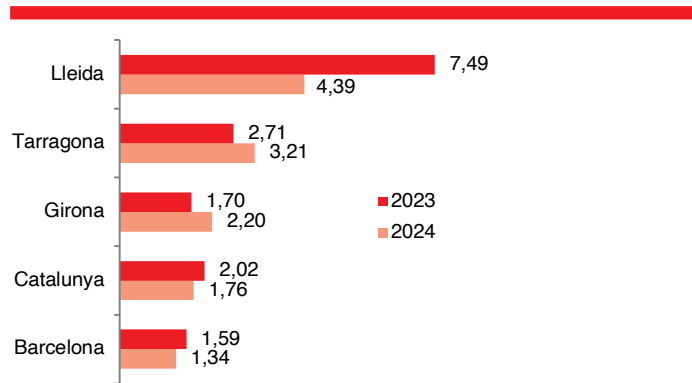
Per la seva banda, en el 2024 Lleida ha registrat un increment del 2,37 % de la incidència del total d'accidents en jornada, en relació amb el 2023, fonamentalment per l'augment dels lleus (+2,69 %), ja que els greus i els mortals es redueixen de manera notable (-24,40 % i -41,37 %), havent-se declarat 12 accidents greus menys i 6 de mortals menys.

A Tarragona l'índex d'incidència del total dels accidents en jornada es redueix en un 6,38 %, tot i que augmenten els accidents greus (+3,98 % en termes d'incidència, registrant 4 accidents més que en el 2023) i dels mortals (+18,75 % en incidència, amb 2 accidents més).

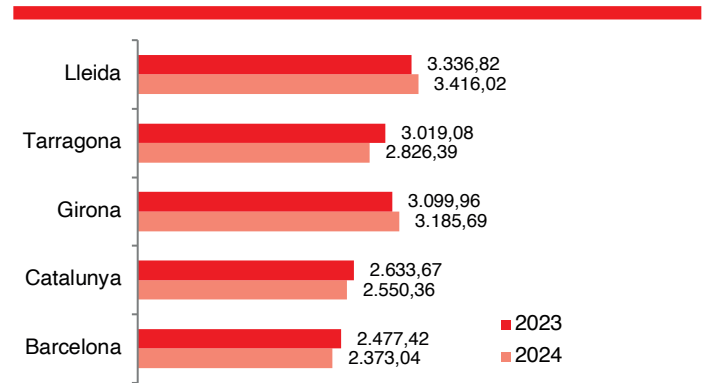
Un any més, Lleida és la província que mostra l'índex d'incidència més elevat en el total d'accidents dins de la jornada, seguida de Girona i Tarragona, superant la mitjana catalana.

Respecte de la incidència dels mortals, igual que en els darrers anys, també és Lleida la que lidera el rànquing, malgrat ser la província que més disminució presenta en aquest índex. Girona, que en el 2023 estava en la tercera posició darrera de Tarragona, passa al segon lloc.

Gràfic 2.1.4. Índex d'incidència d'AT mortals en jornada, per províncies, 2024 i 2023

Gràfic 2.1.5. Índex d'incidència d'AT en jornada, per províncies, 2024 i 2023

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Accidents de treball amb baixa en jornada i sexe

Durant el 2024, la distribució dels accidents de treball ocorreguts dins de la jornada laboral continua sent l'habitual, producte de la **segregació horitzontal del mercat de treball**: el perfil de l'accidentat és clarament masculí. **El 69 % d'aquests els van patir homes** i aquest percentatge creix a mesura que augmenta la gravetat de l'accident, arribant al 89 % en el cas dels mortals.

Podem veure que tant l'augment de l'1,60 % produït en el 2024 en el nombre d'accidents greus en jornada declarats a Catalunya, respecte del 2023, com el descens dels mortals (-10,81 %), es concentren en els homes, que presenten un creixement del 2,21 % en els greus (10 accidents més) i una reducció del 15,71 % en els mortals (11 accidents menys).

En les dones, en canvi, els greus baixen un 0,93 %, però els mortals s'han incrementat notablement (+75 %), tres més que l'any 2023.

Taula 2.1.8. Accidents de treball amb baixa en jornada, per sexes

	2024				2023				Variacions			
	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total
En jornada Catalunya	94.925	570	66	95.561	95.714	561	74	96.349	-0,82%	1,60%	-10,81%	-0,82%
Dona	29.154	107	7	29.268	29.544	108	4	29.656	-1,32%	-0,93%	75,00%	-1,31%
Home	65.771	463	59	66.293	66.170	453	70	66.693	-0,60%	2,21%	-15,71%	-0,60%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Taula 2.1.9. Índex d'incidència d'AT amb baixa en jornada, per sexes

	2024				2023				Variacions			
	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total
En jornada Catalunya	2.533,39	15,21	1,76	2.550,36	2.616,31	15,33	2,02	2.633,67	-3,17%	-0,80%	-12,92%	-3,16%
Dona	1.626,53	5,97	0,39	1.632,89	1.691,06	6,18	0,23	1.697,47	-3,82%	-3,43%	70,57%	-3,80%
Home	3.318,35	23,36	2,98	3.344,68	3.411,33	23,35	3,61	3.438,29	-2,73%	0,02%	-17,51%	-2,72%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Així doncs, amb relació al 2023, **la incidència del total d'accidents en jornada s'ha reduït lleugerament en ambdós sexes, destacant l'increment dels mortals en les dones (+70,57 %).**

Accidents de treball amb baixa i en jornada i situació professional

El nombre global d'accidents de treball en jornada ha disminuït lleugerament tant en les persones treballadores assalariades com en les autònomes, destacant l'increment dels greus (+17,54 %) i el descens dels mortals (-53,85 %) en les persones treballadores autònomes, havent-se registrat en aquest col·lectiu 20 accidents greus menys que l'any 2023, i 7 menys de mortals.

Taula 2.1.10. Accidents de treball amb baixa en jornada, per situació professional

	2024				2023				Variacions			
	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total
En jornada Catalunya	94.925	570	66	95.561	95.714	561	74	96.349	-0,82%	1,60%	-10,81%	-0,82%
Treball assalariat	90.305	436	60	90.801	90.971	447	61	91.479	-0,73%	-2,46%	-1,64%	-0,74%
Treball per compte propi	4.620	134	6	4.760	4.743	114	13	4.870	-2,59%	17,54%	-53,85%	-2,26%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Taula 2.1.11. Índex d'incidència d'AT amb baixa en jornada, per situació professional

	2024				2023				Variacions			
	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total
En jornada Catalunya	2.533,39	15,21	1,76	2.550,36	2.616,31	15,33	2,02	2.633,67	-3,17%	-0,80%	-12,92%	-3,16%
Treball assalariat	2.833,96	13,68	1,88	2.849,52	2.930,10	14,40	1,96	2.946,46	-3,28%	-4,97%	-4,17%	-3,29%
Treball per compte propi	824,37	23,91	1,07	849,35	856,67	20,59	2,35	879,61	-3,77%	16,12%	-54,40%	-3,44%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Les tendències registrades durant el 2024, amb relació al 2023, en el nombre d'accidents dels dos col·lectius es reflecteixen també en l'índex d'incidència, de manera que es detecta un augment del 16,12 % en la incidència dels accidents greus en el treball per compte propi, si bé la incidència dels mortals cau un 54,40 %.

Com és habitual, l'índex d'incidència dels accidents de treball en jornada és molt superior entre la població assalariada, i malgrat que la seva evolució, entre un col·lectiu i l'altre, ha estat diferent en els darrers anys, aquest augment de la sinistralitat laboral greu en jornada entre els autònoms i autònomes, evidencia la desprotecció en drets laborals i preventius que pateixen, deguda especialment a l'abús de les cadenes de subcontractació.

A més, l'anàlisi dels índexs d'incidència del treball per compte propi indica que segueix la mateixa pauta que les incapacitats temporals per contingències comunes, és a dir, les baixes mèdiques per accident de treball acostumen a ser de major gravetat entre les persones treballadores autònomes, de manera que presenten una incidència molt més elevada en els accidents greus en jornada que les persones assalariades, mentre que en els lleus és al contrari. Es desprèn, per tant, una falta de notificació dels accidents lleus entre les persones treballadores autònomes i que, fins i tot estant malaltes, sovint no accedeixen a la baixa mèdica i quan ho fan acostuma a ser perquè l'accident és molt greu.

Accidents de treball amb baixa i en jornada i tipus de contracte

L'any 2022 la contractació temporal va caure dràsticament, a causa de l'última reforma laboral. En aquest any, l'efecte d'aquests canvis legals sobre la sinistralitat laboral ja es van començar a apreciar, amb un augment de la incidència en els indefinits lleugerament més elevat que en els temporals (12,21 % i 10,64 % respectivament), en relació amb l'any anterior.

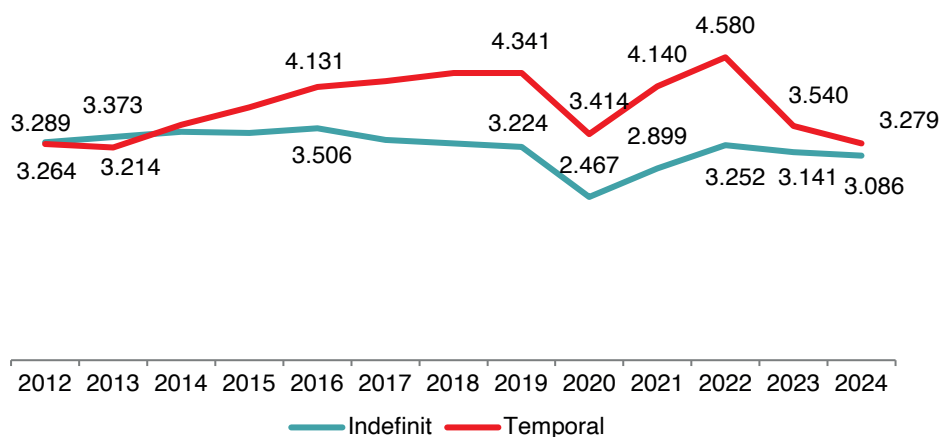
El 2023 ens va tornar a deixar signes positius d'aquesta reforma, amb una caiguda del 22,72 % en la incidència dels accidents en jornada en els temporals, front la reducció del 3,42 % en els indefinits, respecte del 2022.

Durant el 2024 es confirmen els efectes d'aquests canvis legals sobre la sinistralitat laboral i el punt d'inflexió que ha suposat l'augment de la contractació indefinida, malgrat que caldrà esperar alguns anys per veure si l'estabilitat laboral consolida aquests efectes, de manera que continua la tendència decreixent de 2023, amb un descens també més pronunciat en la incidència d'aquests accidents en la contractació temporal (-7,38 %), que en la indefinida (-1,76 %).

Així, tot i que l'índex d'incidència del conjunt dels accidents en jornada continua sent més elevat en la contractació temporal, situant-se en 3.278,61 durant el 2024, que en la indefinida (3.085,84), la distància entre tots dos col·lectius s'està escurçant en els darrers anys.

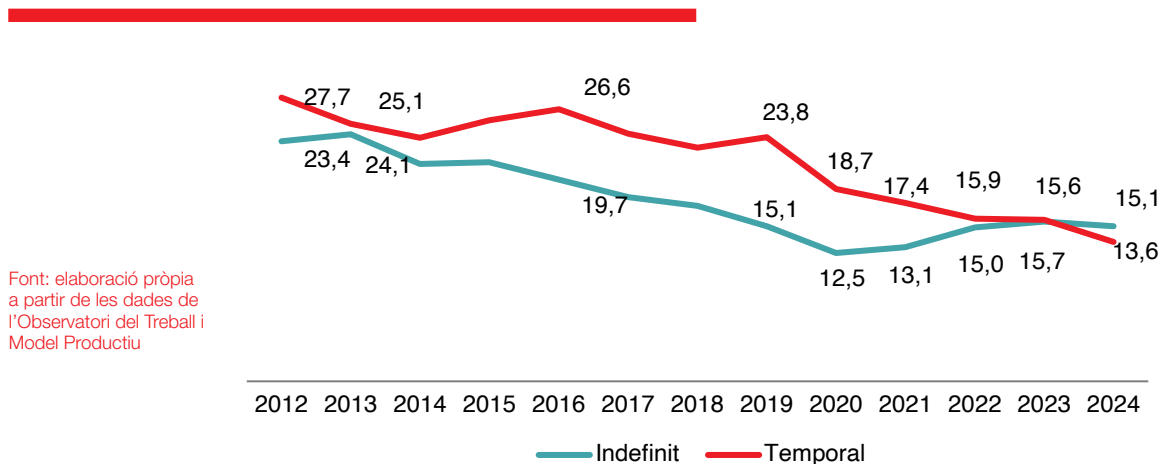
Gràfic 2.1.6. Evolució de l'índex d'incidència dels AT en jornada, per tipologia de contracte, 2012-2024

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Per gravetat, destaca que el 2024 és el primer any en el qual la incidència dels accidents greus en les persones treballadores amb contracte temporal se situa per sota de la de les persones indefinides.

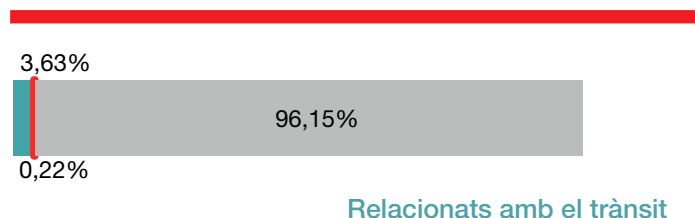
Gràfic 2.1.7. Evolució de l'índex d'incidència dels AT en jornada greus, per tipologia de contracte, 2012-2024

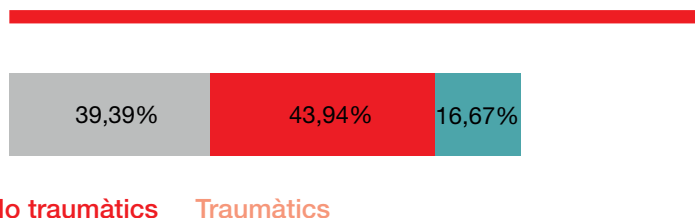
Accidents de treball amb baixa i en jornada per tipologia

La major part del conjunt d'accidents de treball ocorreguts dins de la jornada continua sent per causes traumàtiques (xocs, cops, caigudes, aixafaments, contactes amb corrent elèctric, sobreesforços físics, etc.). **Si bé, el percentatge dels no traumàtics (infarts, vessaments cerebrals i altres patologies no traumàtiques) encara és molt petit en el conjunt d'aquests accidents, representen ja el 43,94 % de tota la mortalitat ocorreguda dins de la jornada.**

Gràfic 2.1.8. Distribució d'AT en jornada, per tipologia, 2024

Gràfic 2.1.9. Distribució d'AT mortals en jornada, per tipologia, 2024

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

L'anàlisi dels accidents lleus, greus i mortals per a cada tipologia ens alerta de la gran infranotificació que s'està produint en els danys a la salut relacionats amb el treball, especialment per causes no traumàtiques. D'aquesta manera, podem comprovar com la jerarquia típica dels accidents, segons la qual per cada accident fatal n'hi ha molts més de lleus, no es compleix de la mateixa forma segons la tipolo-gia.

Així, el 99,48 % dels accidents traumàtics i el 98,04 % dels relacionats amb el trànsit són lleus i, en canvi, entre els no traumàtics, els lleus representen el 56,31 %.

Taula 2.1.12. Accidents de treball amb baixa en jornada, per tipologia

	2024				2023				Variacions			
	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total
Traumàtics	91.405	452	26	91.883	92.135	467	32	92.634	-0,79%	-3,21%	-18,75%	-0,81%
No traumàtics	116	61	29	206	143	41	32	216	-18,88%	48,78%	-9,38%	-4,63%
Relacionats amb el trànsit	3.404	57	11	3.472	3.436	53	10	3.499	-0,93%	7,55%	10,00%	-0,77%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Taula 2.1.13. Índex d'incidència d'AT amb baixa en jornada, per tipologia

	2024				2023				Variacions			
	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total
Traumàtics	2.421,67	11,98	0,69	2.434,34	2.499,06	12,67	0,87	2.512,59	-3,10%	-5,46%	-20,64%	-3,11%
No traumàtics	3,07	1,62	0,77	5,46	3,88	1,11	0,87	5,86	-20,77%	45,32%	-11,48%	-6,84%
Relacionats amb el trànsit	90,19	1,51	0,29	91,99	93,20	1,44	0,27	94,91	-3,23%	5,05%	7,45%	-3,08%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

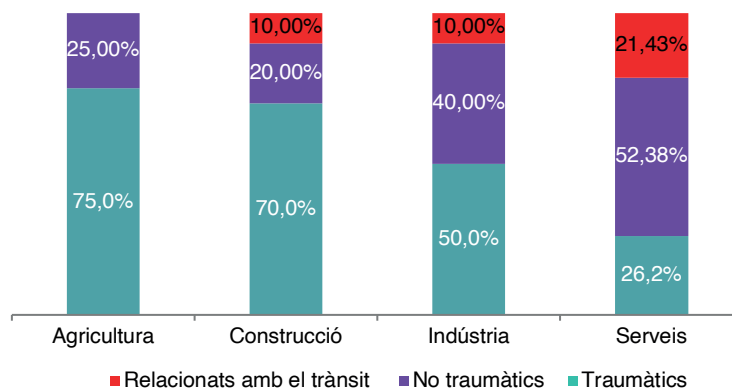
En les variacions respecte del 2023, malgrat la disminució en el total de les tres tipologies d'accidents, és **destacable l'increment de l'índex d'incidència dels accidents no traumàtics i greus (+45,32 %)** i, en menys mesura, dels greus (5,05 %) i mortals (+7,45 %) relacionats amb el trànsit.

L'impacte cada vegada major d'unes organitzacions del treball precàries es fa visible en el fet que l'índex d'incidència dels accidents mortals en jornada no traumàtics (0,77) és superior als traumàtics (0,69), tot i tenir un índex molt més reduït en el total.

El sector que acumula un percentatge més elevat d'accidents mortals per causes no traumàtiques, respecte de les altres tipologies, és el de serveis.

Gràfic 2.1.10. Distribució d'AT en jornada, per tipologia i sector, 2024

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Per tant, l'anàlisi d'aquest capítol ens indica que encara es produeixen molts accidents de treball i moren moltes persones treballadores per riscos de seguretat que són molt evidents, fàcils de detectar i de prevenir i, a la vegada, es produeixen també molts accidents mortals relacionats amb organitzacions del treball precàries (altes exigències, baix control i intensificació del treball).

Com veurem en el capítol referent a la gestió de la prevenció de riscos laborals, la degradació de les activitats preventives que patim les persones treballadores en els darrers anys, revela la debilitat del sistema preventiu per protegir la salut de les persones treballadores i evitar els accidents de treball més evidents, en un moment clau en el qual s'ha d'adaptar per donar resposta als riscos emergents, com són els derivats de l'organització del treball que estan donant lloc a una incidència important dels trastorns mentals i osteomusculars relacionats amb el treball.³

El model preventiu actual està esgotat i requereix reformes legals estructurals, ja que continua caracteritzat per una baixíssima qualitat en les activitats preventives, la infranotificació de molts danys a la salut relacionats amb la feina i la feblesa de les administracions públiques en l'exercici de les seves competències, en relació amb el control i la inspecció de la qualitat de les pràctiques preventives a les empreses.

2.1.3. Accidents de treball in itinere

Durant el 2024 s'han produït 426 accidents in itinere més que el 2023, donant lloc a un creixement del 2,20 % (taula 2.1.2.), malgrat que l'índex d'incidència mostra una mínima reducció del 0,22 %.

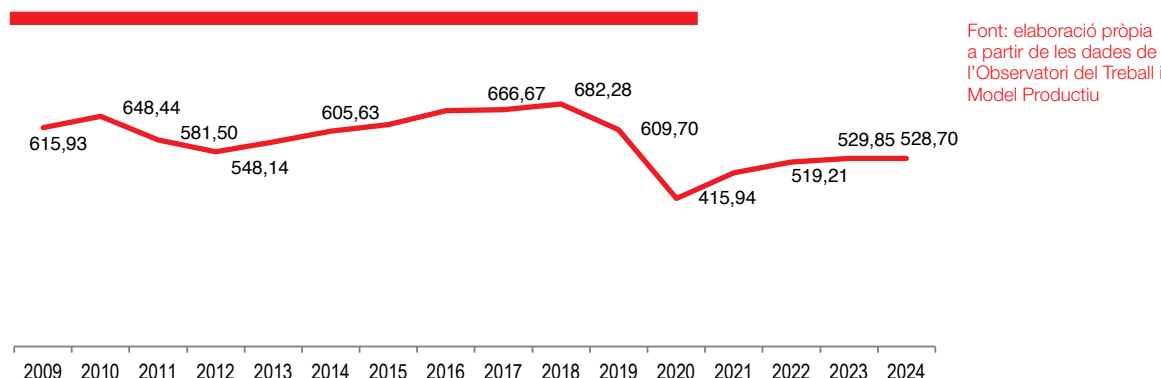
Taula 2.1.14. Índex d'incidència AT amb baixa in itinere, 2024-2023

	2024				2023				Variacions			
	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total
In itinere	522,16	5,95	0,59	528,70	523,90	5,17	0,79	529,85	-0,33%	15,20%	-25,93%	-0,22%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Per tant, en termes d'incidència, observem com aquests accidents han tingut un comportament diferent dels ocorreguts dins de la jornada laboral i, en comptes de disminuir, s'han estabilitzat, frenant la tendència creixent que es va iniciar després de la pandèmia.

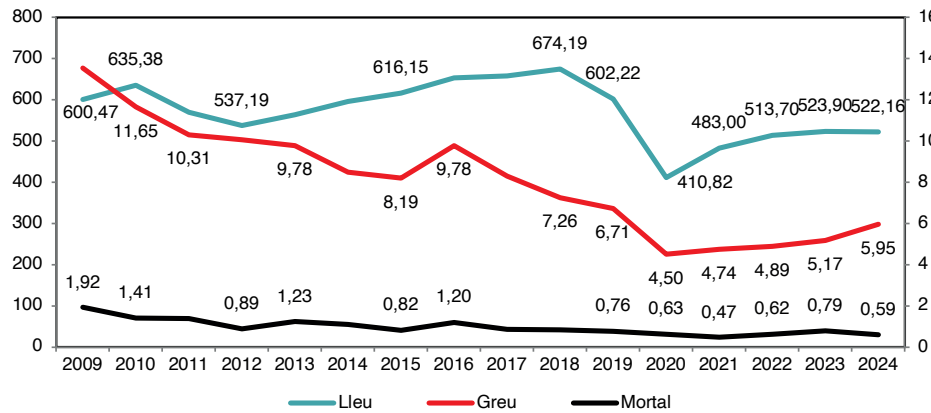
Gràfic 2.1.12. Evolució de l'índex d'incidència d'AT amb baixa in itinere, per gravetat

³ Memòria de la Secretaria de Salut Pública. 2023. Departament de Salut. Generalitat de Catalunya.

No obstant això, preocupa que no passi el mateix en totes les categories de gravetat, de manera que, mentre la incidència dels lleus també mostra una certa estabilització (-0,33 %) i la dels mortals es redueix de manera significativa (-25,93 %), **els greus continuen l'evolució creixent iniciada el 2020 amb un augment del 15,20 % en la seva incidència.**

Gràfic 2.1.12. Evolució de l'índex d'incidència d'AT amb baixa in itinere, per gravetat

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

⁴ Per a més informació sobre plans de mobilitat, consulteu els nostres informes:

[Previsió efectiva dels desplaçaments d'empresa \(PDE\), una eina eficaç per prevenir els accidents in itinere de trànsit](#). Fundació 1 de Mayo i CCOO de Catalunya, 2022.

["Els plans de desplaçaments d'empresa \(PDE\), una eina eficaç per prevenir els accidents in itinere de trànsit"](#). Fundació 1 de Mayo i CCOO de Catalunya, 2023.

Així doncs, les dades de sinistralitat tornen a alertar de la necessitat urgent de desenvolupar polítiques coordinades de prevenció de riscos laborals i de mobilitat a les empreses, per implementar plans de desplaçament segurs, saludables i sostenibles.⁴

Accidents de treball in itinere per sectors

La incidència dels accidents ocorreguts en els desplaçaments d'anada o tornada de la feina mostra comportaments diferents en funció del sector, respecte del 2023: la indústria i la construcció presenten increments (5,64 % i 2 %, respectivament), mentre que a l'agricultura i els serveis disminueix lleugerament (-5,48 % i -1,27 %, respectivament).

Cal destacar que el creixement de la incidència dels accidents greus que veiem en les dades referides al conjunt de Catalunya, s'han concentrat en la indústria (42,69 %) i els serveis (16,43%).

Per altra banda, el descens de la mortalitat in itinere del conjunt de Catalunya, s'ha centrat també en aquests dos sectors (amb una reducció del 29,44 % en la indústria i del 36,73 % en els serveis).

Taula 2.1.15. Accidents de treball amb baixa in itinere, per sectors

	2024				2023				Variacions			
	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total
Catalunya	19.565	223	22	19.810	19.166	189	29	19.384	2,08%	17,99%	-24,14%	2,20%
Agricultura	96	1	1	98	103	0	0	103	-6,80%	100,00%	100,00%	-4,85%
Construcció	795	7	3	805	763	13	2	778	4,19%		50,00%	3,47%
Indústria	2.664	26	5	2.695	2.495	18	7	2.520	6,77%	44,44%	-28,57%	6,94%
Serveis	16.010	189	13	16.212	15.805	158	20	15.983	1,30%	19,62%	-35,00%	1,43%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Taula 2.1.16. Índex d'incidència AT amb baixa in itinere, per sectors

	2024				2023				Variacions			
	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total
Catalunya	522,16	5,95	0,59	528,70	523,90	5,17	0,79	529,85	-0,33%	15,20%	-25,93%	-0,22%
Agricultura	180,86	1,88	1,88	184,62	195,33	0,00	0,00	195,33	-7,41%	188,39%	188,39%	-5,48%
Construcció	347,86	3,06	1,31	352,24	338,66	5,77	0,89	345,32	2,72%	-46,92%	47,87%	2,00%
Indústria	529,71	5,17	0,99	535,87	502,22	3,62	1,41	507,25	5,47%	42,69%	-29,44%	5,64%
Serveis	540,44	6,38	0,44	547,25	548,11	5,48	0,69	554,29	-1,40%	16,43%	-36,73%	-1,27%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

La distribució per sectors de la incidència dels accidents in itinere és diferent de la dels accidents ocorreguts dins de la jornada de treball. En aquest cas, són la indústria i els serveis els que mostren una incidència més elevada en el total d'aquests accidents, però pel que fa als mortals, tornen a ser l'agricultura i la construcció els que concentren més incidència.

Accidents in itinere per província

El nombre total d'accidents in itinere augmenta lleugerament en totes les províncies, excepte a Lleida on es redueix en un 2,48 %. Però, pel que fa a la incidència, es manté de manera molt estable en tots els territoris, excepte també a Lleida, on veiem una reducció més significativa (-4,70 %).

Taula 2.1.17. Accidents de treball amb baixa in itinere per províncies

	2024				2023				Variacions			
	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total
Catalunya	19.565	223	22	19.810	19.166	189	29	19.384	2,08%	17,99%	-24,14%	2,20%
In itinere Barcelona	16.031	189	13	16.233	15.705	154	15	15.874	2,08%	22,73%	-13,33%	2,26%
Girona	1.521	12	2	1.535	1.470	12	5	1.487	3,47%	0,00%	-60,00%	3,23%
Lleida	697	8	3	708	715	7	4	726	-2,52%	14,29%	-25,00%	-2,48%
Tarragona	1.316	14	4	1.334	1.276	16	5	1.297	3,13%	-12,50%	-20,00%	2,85%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Taula 2.1.18. Índex d'incidència AATT amb baixa in itinere per províncies

	2024				2023				Variacions			
	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total
Catalunya	522,16	5,95	0,59	528,70	523,90	5,17	0,79	529,85	-0,33%	15,20%	-25,93%	-0,22%
In itinere Barcelona	565,25	6,66	0,46	572,38	566,32	5,55	0,54	572,41	-0,19%	20,01%	-15,26%	-0,01%
Girona	418,32	3,30	0,55	422,17	417,26	3,41	1,42	422,09	0,25%	-3,11%	-61,24%	0,02%
Lleida	340,14	3,90	1,46	345,51	357,05	3,50	2,00	362,55	-4,74%	11,68%	-26,71%	-4,70%
Tarragona	384,37	4,09	1,17	389,63	383,59	4,81	1,50	389,90	0,20%	-14,99%	-22,27%	-0,07%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Al contrari que en els accidents en jornada, la província que més incidència presenta és **Barcelona** (572,38), situant-se per sobre de la mitjana de Catalunya (528,70), amb un creixement de 20,01 % en els greus que continuen amb la tendència creixent iniciada el 2022. **També és destacable l'increment de la incidència dels greus a Lleida** (11,68 %).

Accidents in itinere per sexe

Durant el 2024, el nombre d'aquests accidents s'incrementa lleugerament tant en les dones com en els homes, en canvi, els **índexs d'incidència, mostren lleugeres disminucions en els dos sexes.**

Taula 2.1.19. Accidents de treball amb baixa in itinere, per sexes

	2024				2023				Variacions			
	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total
In itinere Catalunya	19.565	223	22	19.810	19.166	189	29	19.384	2,08%	17,99%	-24,14%	2,20%
In itinere Dona	10.142	89	3	10.234	9.884	84	9	9.977	2,61%	5,95%	-66,67%	2,58%
In itinere Home	9.423	134	19	9.576	9.282	105	20	9.407	1,52%	27,62%	-5,00%	1,80%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Taula 2.1.20. Índex d'incidència d'AT amb baixa in itinere, per sexes

	2024				2023				Variacions			
	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total
In itinere Catalunya	522,16	5,95	0,59	528,70	523,90	5,17	0,79	529,85	-0,33%	15,20%	-25,93%	-0,22%
In itinere Dona	565,83	4,97	0,17	570,96	565,75	4,81	0,52	571,07	0,01%	3,27%	-67,51%	-0,02%
In itinere Home	475,42	6,76	0,96	483,14	478,52	5,41	1,03	484,97	-0,65%	24,89%	-7,03%	-0,38%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

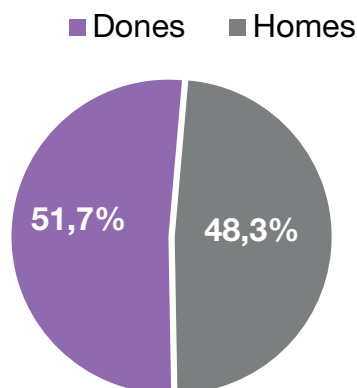
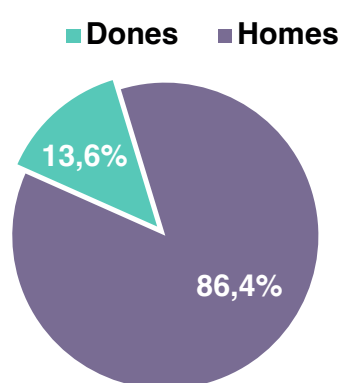
⁵ Informe **Prevenició efectiva dels accidents de trànsit in itinere amb el foment del transport col·lectiu i l'acció sindical.** Fundació 1 de Mayo i CCOO de Catalunya, 2022.

Els homes mostren increments importants en la incidència dels greus (24,89 %) durant el 2024, per un 3,27 % en dones. Però, en els darrers anys, les dones mostren una tendència creixent en la incidència d'aquests accidents greus, amb un augment del 34,20 % si comparem el 2024 amb el 2019.

Al contrari que en els accidents ocorreguts dins de la jornada laboral, **tradicionalment, les dones pateixen més accidents in itinere que els homes, tot i que, alguns estudis ens diuen que les dones utilitzen el transport col·lectiu més que els homes o es desplacen amb modes no motoritzats, i diuen tenir menys vehicle privat propi que els homes.**⁵ Així doncs, **millorar el transport col·lectiu, també és una qüestió de gènere.**

No obstant això, es repeteix el fenomen segons el qual **el percentatge d'homes que pateixen un accident in itinere creix en els greus i mortals.**

La incidència més elevada entre les dones és un indicador clar de la precarietat en la contractació que pateixen, en estar subjectes de manera més habitual que els homes a jornades a temps parcial involuntàries, que les obliguen en moltes ocasions a compaginar diverses feines i augmentar el nombre de desplaçaments, patint també l'exposició al risc psicosocial de la doble presència, degut a la manca de corresponsabilitat dels homes en les cures, que implica la necessitat d'atendre, a la vegada, la feina, les tasques domèstiques i les de cura.

Gràfic 2.1.13. Distribució d'AT in itinere, per sexes, 2024

Gràfic 2.1.14. Distribució d'AT mortals in itinere, per sexes, 2024

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Accidents in itinere per situació professional

La incidència dels accidents in itinere respecte a l'any 2023 mostra un comportament diferenciat en funció de la situació professional: mentre es manté en la població assalariada (-0,03 %), disminueix en l'autònoma (-17,13 %). Destaca l'important increment de la incidència dels greus en la població assalariada (21,50 %), que manté la tendència creixent des de 2020.

Taula 2.1.21. Índex d'incidència d'AT in itinere, per situació professional

	2024				2023				Variacions			
	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total
Catalunya	522,16	5,95	0,59	528,70	523,90	5,17	0,79	529,85	-0,33%	15,20%	-25,93%	-0,22%
In itinere												
Treball assalariat	603,45	6,50	0,63	610,57	604,47	5,35	0,93	610,75	-0,17%	21,50%	-32,81%	-0,03%
Treball per compte propi	59,95	2,85	0,36	63,17	72,07	4,15	0,00	76,22	-16,81%	-31,28%	35,69%	-17,13%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

La incidència que presenten durant el 2024 les persones treballadores autònomes en els in itinere (63,17) se situa en nivells inferiors a la del 2020 (68,54). En canvi, **entre les que treballen per compte d'altri, el 2024 suposa un fre a la tendència creixent que patien des de la pandèmia, però no aconsegueix reduir-se significativament i continua lluny del 2020 (483,02).**

Accidents in itinere per contracte

La incidència dels accidents in itinere, respecte de l'any 2023, mostra un comportament molt semblant entre la població assalariada indefinida i la temporal, amb lleugers increments en la incidència total (+1,02 % i + 1,16 %, respectivament). Es repeteix la pauta de creixement dels accidents greus que hem vist en els indicadors referits al conjunt de Catalunya, però es concentra especialment en les persones amb contracte indefinit (+26,35 %).

Taula 2.1.22. Accidents de treball amb baixa in itinere, per tipus de contracte

	2024				2023				Variacions				
	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	
In itinere	Indefinit	16.183	179	16	16.378	15.516	137	24	15.677	4,30%	30,66%	-33,33%	4,47%
	Temporal	3.046	28	4	3.078	3.251	29	5	3.285	-6,31%	-3,45%	-20,00%	-6,30%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Taula 2.1.23. Índex d'incidència d'AT amb baixa in itinere, per tipus de contracte

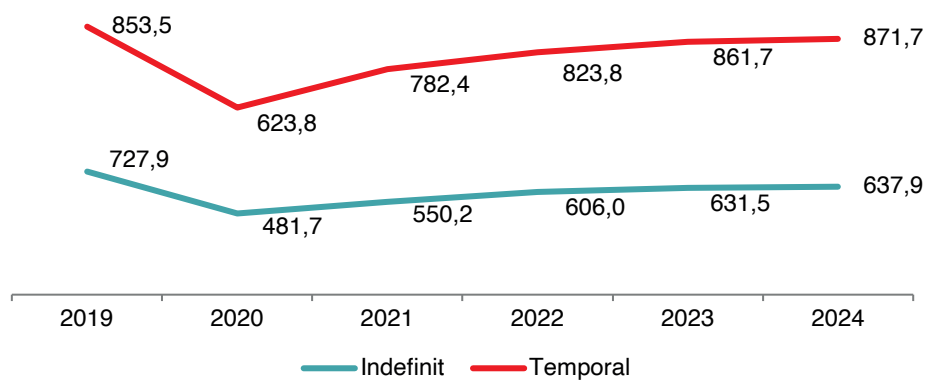
	2024				2023				Variacions				
	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total	
In itinere	Indefinit	630,34	6,97	0,62	637,94	624,98	5,52	0,97	631,47	0,86%	26,35%	-35,53%	1,02%
	Temporal	862,63	7,93	1,13	871,69	852,78	7,61	1,31	861,70	1,15%	4,24%	-13,63%	1,16%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Igual que passa amb els accidents en jornada, la incidència dels in itinere és superior en les persones amb contracte temporal, tot i que, en aquest cas l'evolució en els darrers anys és similar en els dos col·lectius, de manera que l'aplicació de la darrera reforma laboral no està impactant en aquest tipus d'accidents, ja que les seves causes són diferents de les dels accidents en jornada, on, com s'ha vist anteriorment, sí que s'aprecia més reducció en la incidència dels contractes temporals.

Gràfic 2.1.15. Evolució dels índexs d'incidència d'AT in itinere, per contracte, 2019-2024

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

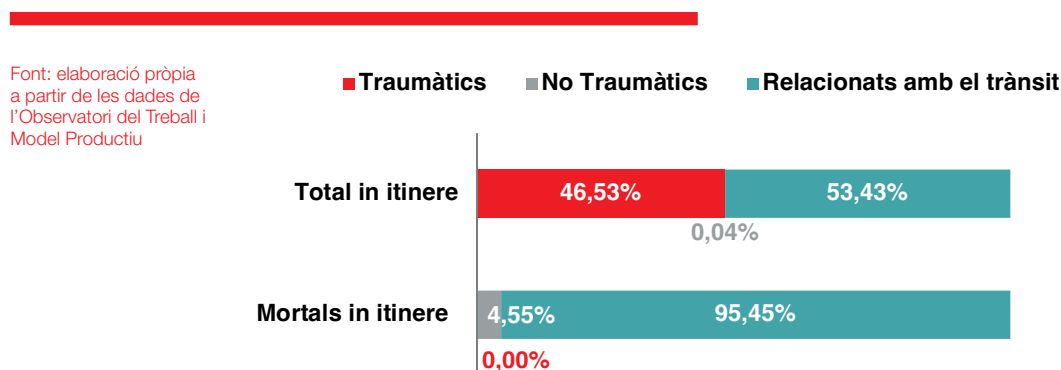
Accidents in itinere per tipologia

Durant el 2024 s'ha repetit la distribució habitual dels accidents de treball in itinere, segons la qual **la majoria estan relacionats amb la mobilitat amb vehicles**. Concretament, entorn del 53 % del total d'aquests accidents han estat relacionats amb el trànsit, el 46,53 % s'han produït per causes traumàtiques i només el 0,04 % per causes no traumàtiques.

En canvi, quan els analitzem en funció de la gravetat, comprovem que **el percentatge de les morts produïdes en anar al centre de treball o tornar-ne ascendeix al 95,45 %**.

Reiterem la necessitat d'implementar plans de mobilitat a les empreses amb l'impuls de les administracions públiques per facilitar desplaçaments laborals més segurs i sostenibles, mitjançant transports públics i/o col·lectius.⁶

Gràfic 2.1.16. Distribució d'AT in itinere per tipologia, 2024

⁶Per a més informació sobre plans de mobilitat, consulteu els nostres informes:

"Prevenió efectiva dels accidents de trànsit in itinere amb el foment del transport col·lectiu i l'acció sindical". Fundació 1 de Mayo i CCOO de Catalunya, 2022.

"Els plans de desplaçaments d'empresa (PDE), una eina eficaç per prevenir els accidents in itinere de trànsit". Fundació 1 de Mayo i CCOO de Catalunya, 2023.

⁷ Per a més informació sobre la infranotificació dels danys a la salut d'origen laboral, consulteu:

- García, A. M.; Gadea, R. "Estimaciones de incidencia y prevalencia de enfermedades de origen laboral en España". Atención Primaria: Publicación oficial de la Sociedad Española de Familia y Comunitaria, ISSN 0212-6567, Vol.40, Nº. 9., 2008, págs. 439-446.

- García Gómez, Montserrat. "La sospecha de enfermedad profesional: programas de vigilancia epidemiológica laboral". Med. segur. trab. 2014; 60 (Suppl 1): 157-163.

- Castejón, J. "Situación actual de la detección de enfermedades profesionales en la sanidad pública". Prevencionistas, 2015; 17: 46-55.

- Gervás, J.; Ruiz Téllez, A.; Pérez Fernández, M. "La incapacidad laboral en su contexto médico: problemas clínicos y de gestión". Ma-driid: Fundación Alternativas, 2006.

- Kogevinas, M.; Castaño-Vinyals, G.; Rodríguez Suárez, M. M.; Tardón, A.; Serra, C. "Estimación de la incidencia i mortalitat per càncer laboral a Espanya, 2002". Archivos de Prevención de Riesgos Laborales, 2008; 11: 180-187.

- Serra, C.; Valiño-Carrete, M.; Cots, F.; Trapero-Bertran, M.; Benavides, F. G. "Costes sanitarios de las enfermedades profesionales: análisis de una serie de pacientes de un hospital público". Archivos de Prevención de Riesgos Laborales, 2019; 22 (4): 171-5.

- Informe "Carga de cáncer atribuible al trabajo y su coste sanitario en España en 2015". Ministerio de Sanitat, 2020.

- Informe "La remergencia de la silicosis en España". Ministerio de Sanitat, 2024.

2.2. Malalties causades pel treball

En aquest apartat analitzem les dades facilitades pel Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions, en els dos registres que realitza de les malalties causades pel treball: d'una banda, les malalties professionals (MP) que són aquelles patologies que estan recollides en l'RD 1299/2006, pel qual s'aprova el quadre de malalties professionals i es registren a través del sistema CEPROSS, i d'altra, les patologies que s'han de notificar com a accidents de treball perquè no estan incloses en aquest quadre i de les quals la Seguretat Social fa una explotació específica denominada PANOTRATSS (patologies no traumàtiques causades o agreujades pel treball).

Aquestes dades són provisionals, ja que el nombre de malalties comunicades poden variar quan els expedients finalment es tanquen.

Taula 2.2.1. Malalties causades pel treball, Catalunya, 2024-23

	2024	2023	Evolució	
Malalties professionals comunicades (CEPROSS)	Amb baixa	1.136	1.121	1,34 %
	Sense baixa	1.434	2.057	-30,29 %
	Total	2.570	3.178	-19,13 %
Patologies no traumàtiques causades pel treball comunicades (PANOTRATSS)	Amb baixa	329	293	12,29 %
	Sense baixa	185	122	51,64 %
	Total	514	415	23,86 %
Total de malalties causades pel treball(*)	3.084	3.593	-14,17 %	

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions

Com es pot veure a la taula anterior, durant el 2024 s'han registrat a Catalunya 3.084 malalties causades pel treball (2.570 malalties professionals i 514 accidents de treball recollits al PANOTRATSS), derivant en una **disminució del 14,17 %** de les notificacions, respecte del 2023, **però amb un comportament diferent si distingim entre les dues categories: mentre el total de malalties professionals es redueix (-19,13 %), les PANOTRATSS augmenten un 23,86 %.**

Aquesta primera anàlisi ens permet concloure que es mantenen dos elements característics de les malalties relacionades amb la feina. D'una banda, la **massiva i documentada subdeclaració de malalties professionals** que encara existeix i en el qual aprofundirem més endavant.⁷ De l'altra, **el registre de les PANOTRATSS no s'està fent servir per detectar les patologies que es registren com a accident de treball de manera més habitual i que s'haurien d'incorporar al quadre oficial de malalties professionals (RD 1299/2006).** Per exemple, aquest quadre no inclou alguns trastorns osteomusculars que habitualment es declaren com a accident, ni cap referència a les malalties mentals.

Recollim, en aquest sentit, paraules de la darrera memòria de la Secretaria de Salut Pública del Departament de Salut que ens diu, textualment: **la infradetecció de problemes de salut relacionats amb la feina i, molt especialment, la derivació inadequada de malalties professionals cap al sistema públic de salut, és un problema molt important en salut laboral –i, per tant, també en salut pública–.** Aquestes malalties professionals, que haurien de ser diagnosticades i tractades pel subsistema laboral de la Seguretat Social, bàsicament per les mútues col·laboradores amb la Seguretat Social (MCSS), comporten una important despesa per a la sanitat pública, una sobrecàrrega de feina per als seus professionals, especialment de l'atenció primària, i un perjudici clar per a les persones afectades i les que fan tasques similars per manca d'adopció de mesures preventives i correctores a les empreses.⁸

El Govern de la Generalitat continua tenint un deute amb totes les persones treballadores i amb el sistema públic de salut. Denunciem el bloqueig en la implantació del projecte SIVEL (Sistema d'Informació i de Vigilància Epidemiològica Laboral), per a la identificació i la notificació de les patologies laborals des de l'atenció primària i **exigim que el Govern reforci els recursos perquè les mútues col·laboradores amb la Seguretat Social s'adhereixin de manera immediata a aquest sistema.**

Quan s'estima que existeix un subregistre del 70 % de les malalties professionals,⁹ que arriba al 96 % en les malalties respiratòries i al 45 % en les osteomusculars¹⁰ (que són les dues causes principals de la incapacitat temporal declarada com a contingència comuna),¹¹ i quasi al 100 % en els càncers, **és un despropòsit que el Departament de Salut pressioni els metges i metgesses de capçalera i mostri una insistència constant en la necessitat de reduir les incapacitats temporals per contingències comunes, mentre deixa en suspens l'aplicació material del SIVEL,** una eina que ha de ser clau per a evitar la sobredimensió de les baixes mèdiques comunes i millorar la prevenció de riscos laborals.

A més, la reducció que s'ha produït durant el 2024 en el registre de malalties professionals, alhora que augmenta el de les patologies notificades com a accidents de treball, **ens alerta que a les estimacions ja comentades sobre les patologies d'origen laboral que s'estan derivant a l'atenció primària, s'hauria d'afegir que un volum important de malalties professionals s'estarien registrant com a accidents de treball.**

Aquest fet té conseqüències directes sobre els drets de les persones treballadores, ja que el reconeixement de la malaltia professional amplia el termini de reconeixement de les seqüeles i recaigudes més enllà dels cinc anys posteriors, que és el termini màxim per l'accident de treball. Per tant, aquest reconeixement és rellevant pel compliment de les obligacions empresarials relatives a la vigilància periòdica de la salut, l'adaptació de llocs de treball per seqüeles i dona més garanties per accedir a la prestació en cas de recaiguda.

En definitiva, **es manté un sistema normatiu, de dubtosa qualitat democràtica,** ja que permet que la determinació inicial de la contingència professional la realitzin els empresaris i empresàries i les mútues col·laboradores amb la Seguretat Social i les empreses col·laboradores amb la Seguretat Social (associacions privades d'empreses), limitant l'accés a les prestacions públiques dels ciutadans i ciutadanes que treballen, afectant les despeses i pressupostos del sistema sanitari i perpetuant un model de prevenció de riscos laborals deficitari que, com veurem en l'apartat 3 d'aquest informe, no està protegint adequadament la salut de les persones treballadores.

⁸ Memòria de la Secretaria de Salut Pública. 2023. Departament de Salut. Generalitat de Catalunya.

⁹ Estratègia catalana de seguretat i salut laboral, 2021-2026. Consell de Relacions Laborals. 2021.

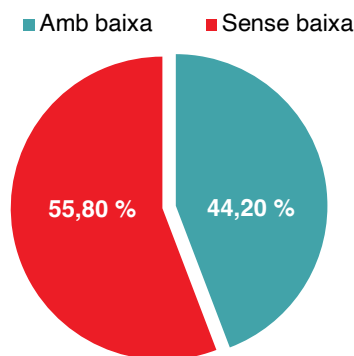
¹⁰ García, A. M.; Gadea, R. "Estimaciones de incidencia y prevalencia de enfermedades de origen laboral en España". Atención Primaria: Publicación oficial de la Sociedad Española de Familia y Comunitaria, ISSN 0212-6567, Vol.40, N.º. 9, 2008, págs. 439-446.

¹¹ "La incapacitat temporal a Catalunya, 2022. Informe 15". Departament de Salut. Generalitat de Catalunya, 2023.

2.2.1. Malalties professionals a Catalunya

La taula 2.2.1 ens mostra una disminució de 608 malalties professionals registrades el 2024 (-19,13 %), respecte del 2023, amb un petit augment de les que van generar una baixa mèdica (1,34 %) i un descens significatiu de les que no van produir una absència al treball (-30,29 %). No obstant això, seguint la distribució habitual, la majoria d'aquestes malalties es van declarar sense baixa mèdica.

Gràfic 2.2.1. Distribució de malalties professionals, 2024

Taula 2.2.2. Índex d'incidència d'MP comunicades a Catalunya, 2024-2023

	Amb baixa	Sense baixa	Total
2024	30,10	37,99	68,09
2023	30,41	55,79	86,20
Variacions	-1,02%	-31,91%	-21,01%

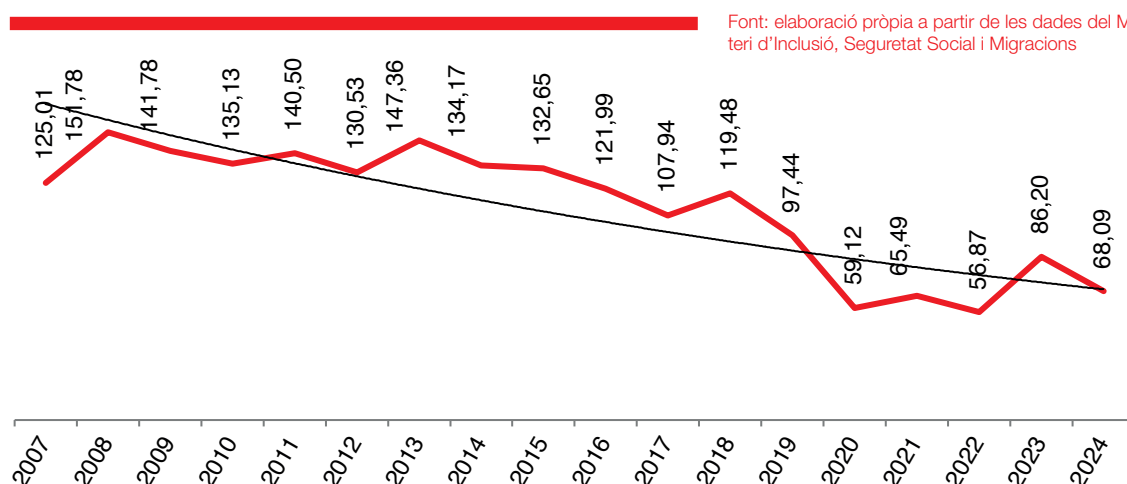
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions

El descens del nombre de malalties notificades es tradueix també en una important reducció en termes d'incidència, tal com reflecteix la taula anterior. Tanmateix, aquestes dades no són gaire reconfortants, ja que **les raons d'aquesta evolució descendent no rauen en una millora de la prevenció de riscos laborals que es fa en les empreses.**

El fet que existeixi un ampli consens científic i entre les administracions sobre la infranotificació de patologies laborals i la baixa qualitat de les activitats preventives que persisteix majoritàriament a les empreses, a la qual ens referirem en el següent capítol, fa que puguem afirmar que **aquestes dades estan distorsionades i que no recullen totes les malalties professionals que s'han produït.**

De fet, **a Catalunya existeix una clara tendència descendent en el registre d'aquestes malalties** que es fa evident en el següent gràfic. Entre el 2024 i el 2007 (any en el qual es modifica la normativa i es deixa en mans de les mútues la notificació de les malalties professionals), la seva incidència ha caigut un 45,53 % i el nombre de notificacions un 25,94 %.

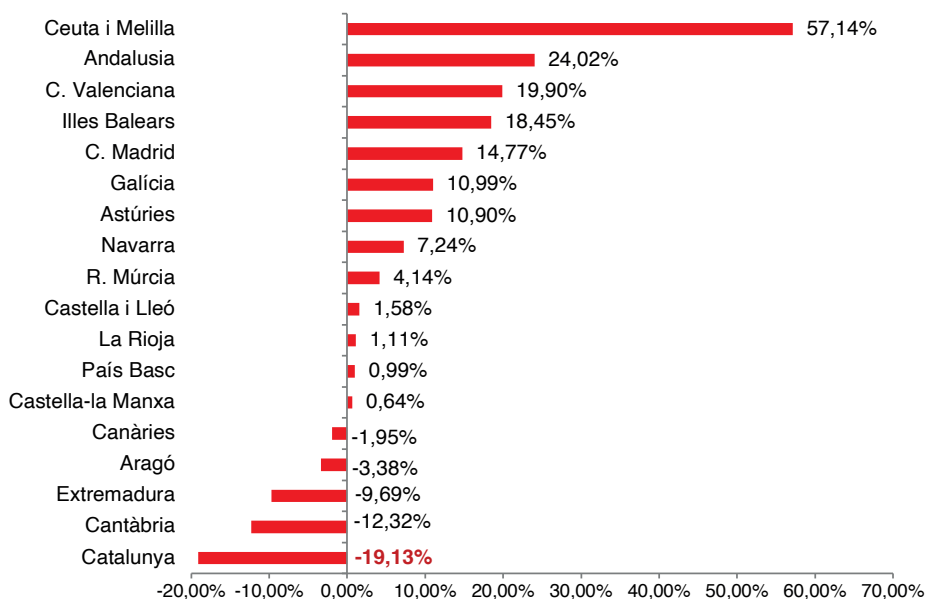
Gràfic 2.2.2. Evolució de l'índex d'incidència d'MP, 2007-2024

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions

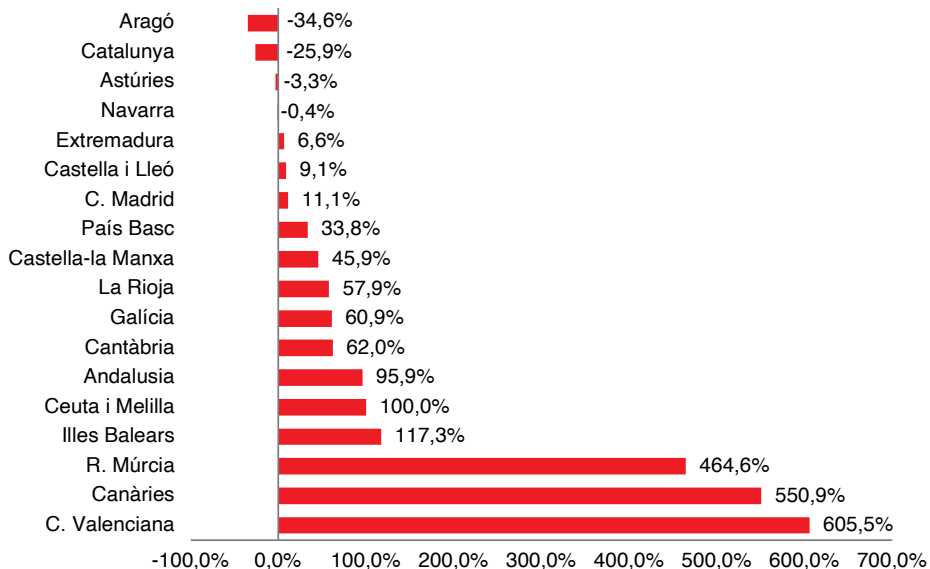
Gràfic 2.2.3. Evolució de comunicacions d'MP, per comunitats, 2023-2024

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions

Gràfic 2.2.4. Evolució de comunicacions d'MP, per comunitats, 2007-2024

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions

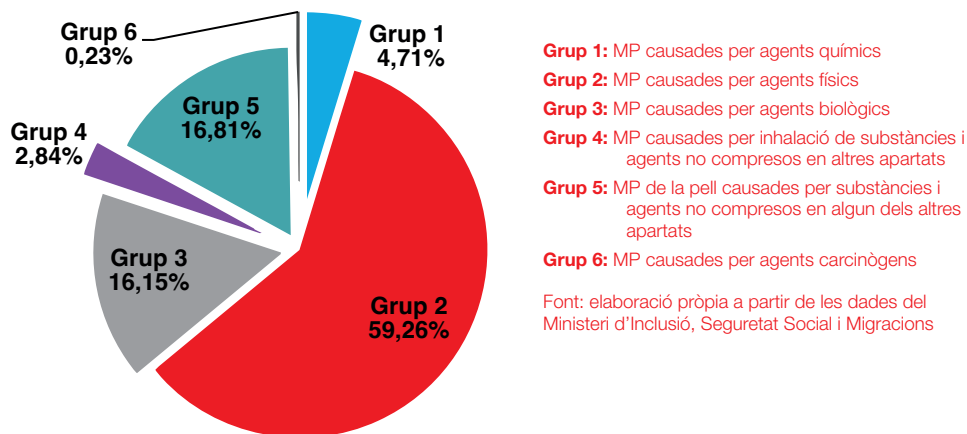
Aquest subregistre és generalitzat a tot l'Estat, però molt més marcat a Catalunya, que s'està quedant a la cua en el desenvolupament de mesures i sistemes, com el SIVEL, per fer emergir totes les patologies d'origen laboral amagades i derivades al sistema públic de salut.

Així doncs, el nombre de malalties professionals registrades en el 2024 ha caigut només en 5 comunitats autònomes i **Catalunya és la que mostra el descens més significatiu**. I si analitzem la diferència de les notificacions des del 2007, respecte del 2024, es posa en la segona posició, amb una pèrdua del 25,94 % des d'aquell any.

Malalties professionals per grups i sexe

Les malalties més notificades durant el 2024 van ser, com ja és habitual, les del grup 2 (malalties causades per factors ergonòmics com els moviments repetitius i les postures forçades, el soroll, esforços sostinguts de la veu, radiacions ionitzants, etc.), amb 1.523 registres que representen el 59,26 % del total, seguides per les malalties de la pell (grup 3), que representen el 16,81 %. En termes d'incidència, també són aquests dos grups els que tenen un índex més elevat (40,35 i 11,45, respectivament).

Gràfic 2.2.5. Distribució d'MP a Catalunya, per grup de malalties, 2024

El grup 6 continua sent, de llarg, el que presenta un nombre menor de notificacions i el que més es ressent del fenomen de la infranotificació.

En aquest sentit, l'augment que recull la següent taula en el nombre de malalties causades per agents carcinògens (200 %), respecte del 2023, no ens ha de confondre, ja que en tenir xifres tan baixes, qualsevol variació resulta apreciable en percentatge. Recordem que **la literatura científica actualitzada estima que entre un 4 % i un 10 % del total de casos de càncer es deuen a exposicions laborals i que el treball estaria produint més de 16.000 nous casos anuals de càncer a Espanya.**¹²

Els 6 casos de càncers laborals registrats el 2024 no es corresponen amb el nombre de 45.593 nous diagnòstics a Catalunya.¹³ Agafant l'estimació més conservadora, s'haurien d'haver notificat uns 1.823 càncers laborals el 2024.

També es ressent de la infranotificació el grup 4 que tan sols incorpora 73 notificacions (-12,05 %) en un moment en el qual el Ministeri de Sanitat ens alerta del ressorgiment de la silicosis.¹⁴

La creació d'un registre de treballadors i treballadores exposades a agents cancerígens, que inclogués les exposicions a pols respirable de sílice cristal·lina, seria un instrument eficaç per a millorar el registre d'aquestes patologies d'origen laboral.

Destaca la disminució del 58,83 % de les malalties causades per agents biològics (grup 3) que partia de màxims històrics de 2023 a causa dels brots de sarna que va haver-hi a Catalunya, ja que tal com indica l'informe de l'Institut Català de Seguretat i Salut Laboral sobre l'evolució d'aquesta malaltia, aproximadament en la meitat dels casos les mútues classifiquen de manera errònia els comunicats de sarna en aquest grup, en lloc de fer-ho en el grup 5.¹⁵

¹² "Informe sobre càncer laboral". Secretaria confederal de salut laboral i sostenibilitat mediambiental de CCOO, 2025.

¹³ "Estadístiques del càncer a Catalunya en l'any 2024". Departament de Salut. Generalitat de Catalunya, 2025.

¹⁴ Informe "La remergència de la silicosis en Espanya". Ministeri de Sanitat, 2024.

¹⁵ "Anàlisi descriptiva dels comunicats de malaltia professional de Catalunya per escabiosi (sarna) Període 2012 - Maig 2024". ICSSL. Departament d'Empesa i Treball. Generalitat de Catalunya, 2024.

Taula 2.2.3. Catalunya: distribució d'MP, per grup de malaltia i sexes, 2023-2024

	2024			2023			Evolució		
	Dones	Homes	Totals	Dones	Homes	Totals	Dones	Homes	Totals
Grup 1	40	81	121	62	61	123	-35,48%	32,79%	-1,63%
Grup 2	821	702	1.523	796	718	1.514	3,14%	-2,23%	0,59%
Grup 3	338	77	415	852	156	1.008	-60,33%	-50,64%	-58,83%
Grup 4	14	59	73	10	73	83	40,00%	-19,18%	-12,05%
Grup 5	313	119	432	318	130	448	-1,57%	-8,46%	-3,57%
Grup 6	1	5	6	0	2	2	100,00%	150,00%	200,00%
Total	1.527	1.043	2.570	2.038	1.140	3.178	-25,07%	-8,51%	-19,13%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions

Taula 2.2.4. Catalunya: índex incidència d'MP, per grup de malaltia i sexes, 2024

	Amb baixa			Sense baixa			Totals		
	Dones	Homes	Totals	Dones	Homes	Totals	Dones	Homes	Totals
Grup 1	1,06	2,32	1,72	1,17	1,77	1,48	2,23	4,09	3,21
Grup 2	26,33	20,99	23,53	19,47	14,43	16,82	45,80	35,42	40,35
Grup 3	2,12	0,81	1,43	16,74	3,08	9,56	18,86	3,88	10,99
Grup 4	0,45	1,01	0,74	0,33	1,97	1,19	0,78	2,98	1,93
Grup 5	2,73	2,42	2,57	14,73	3,58	8,88	17,46	6,00	11,45
Grup 6	0,06	0,15	0,11	0,00	0,10	0,05	0,06	0,25	0,16
Total	32,75	27,70	30,10	52,44	24,92	37,99	85,19	52,62	68,09

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions

Malalties professionals per províncies i sexe

El 2024 ens porta una disminució generalitzada de les notificacions en tots els territoris, respecte del 2023, degut a les comunicacions sense baixa i majoritàriament en dones. En les malalties amb baixa mèdica, destaca l'augment en homes a Girona (40,54 %), i en dones a Lleida (28,95 %). Tarragona (-48,91 %) és la província amb una disminució més pronunciada.

Taula 2.2.5. Catalunya: MP comunicades, per província i sexes, 2023-2024

		Amb baixa			Sense baixa			Totals		
		Dones	Homes	Totals	Dones	Homes	Totals	Dones	Homes	Totals
2024	Catalunya	587	549	1.136	940	494	1.434	1.527	1.043	2.570
	Barcelona	430	398	828	656	344	1.000	1.086	742	1.828
	Girona	41	52	93	56	44	100	97	96	193
	Lleida	49	45	94	66	36	102	115	81	196
	Tarragona	67	54	121	162	70	232	229	124	353
2023	Catalunya	598	523	1.121	1.440	617	2.057	2.038	1.140	3.178
	Barcelona	422	387	809	861	380	1.241	1.283	767	2.050
	Girona	41	37	78	93	53	146	134	90	224
	Lleida	38	50	88	72	53	125	110	103	213
	Tarragona	97	49	146	414	131	545	511	180	691
Evolució	Catalunya	-1,84%	4,97%	1,34%	-34,72%	-19,94%	-30,29%	-25,07%	-8,51%	-19,13%
	Barcelona	1,90%	2,84%	2,35%	-23,81%	-9,47%	-19,42%	-15,35%	-3,26%	-10,83%
	Girona	0,00%	40,54%	19,23%	-39,78%	-16,98%	-31,51%	-27,61%	6,67%	-13,84%
	Lleida	28,95%	-10,00%	6,82%	-8,33%	-32,08%	-18,40%	4,55%	-21,36%	-7,98%
	Tarragona	-30,93%	10,20%	-17,12%	-60,87%	-46,56%	-57,43%	-55,19%	-31,11%	-48,91%

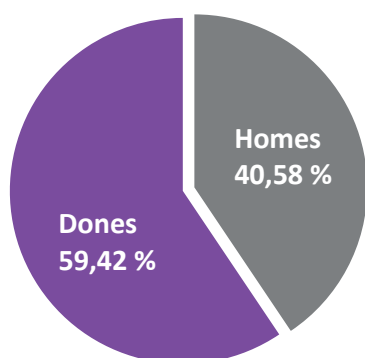
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions

Malalties professionals i sexe

Seguint la tendència clàssica, l'any 2024 les dones van patir més malalties professionals, amb el 59,42 % de les notificacions, que els homes (40,58 %). Aquesta diferència s'accentua més en les malalties sense baixa que en les que han causat baixa, on els percentatges són similars.

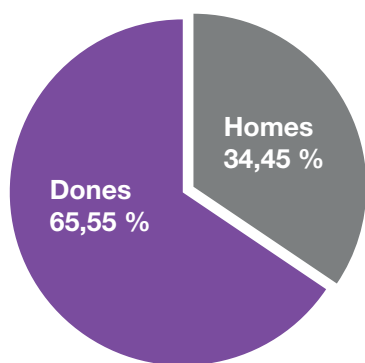
A més, les dones catalanes acostumen a tenir una durada mitjana de la baixa mèdica superior a la dels homes, de manera que en el 2024 **el temps de recuperació en les dones catalanes s'ha situat en 22,56 dies més de baixa (117,80 dies) que els homes (95,24 dies)**.

Gràfic 2.2.6. Distribució d'MP per sexes, 2024

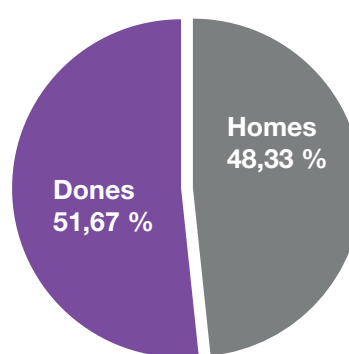

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions

Gràfic 2.2.7. Distribució d'MP sense baixa per sexes, 2024

Gràfic 2.2.8. Distribució d'MP amb baixa, per sexes, 2024

Analizant els índexs d'incidència del 2024, observem un altre fenomen que es repeteix any rere any: el col·lectiu femení presenta una incidència més elevada en el conjunt de malalties professionals (85,19) que els homes (52,62), tot i l'important descens que mostren les dones (-26,97 %), respecte del 2023, especialment en les malalties que no han donat lloc a una baixa mèdica (-36,37 %). En els homes la reducció del conjunt de malalties no ha estat tan pronunciada (-10,46 %) i destaca un lleuger increment en les que s'han notificat amb baixa.

Per tant, **tant en termes absoluts com relatius, les malalties professionals tenen rostre de dona.**

Taula 2.2.6. Índex d'incidència d'MP comunicades a Catalunya, per sexes, 2023-2024

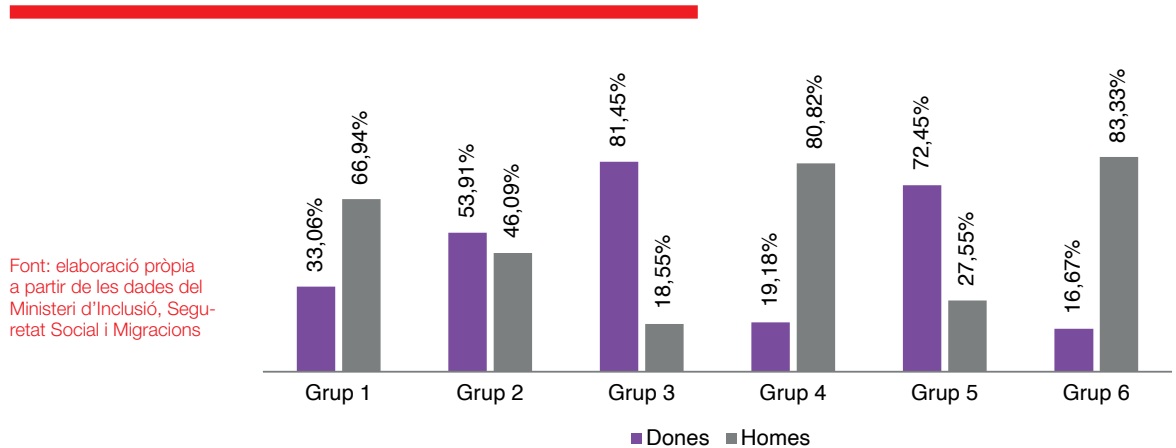
		Amb baixa			Sense baixa			Totals		
		Dones	Homes	Totals	Dones	Homes	Totals	Dones	Homes	Totals
2024	Catalunya	587	549	1.136	940	494	1.434	1.527	1.043	2.570
2023	Catalunya	598	523	1.121	1.440	617	2.057	2.038	1.140	3.178
Variacions		-1,84%	4,97%	1,34%	-34,72%	-19,94%	-30,29%	-25,07%	-8,51%	-19,13%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions

Pel que fa a la distribució per sexes i grups de malalties (taula 2.2.3), **els grups d'agents biològics (grup 3) i el de les malalties de la pell (grup 5) són els més feminitzats i en els quals es registren més malalties per dones.** En canvi, en el grup 1 (agents químics), grup 4 (inhalació de substàncies i agents no causats en altres apartats) i grup 6 (agents cancerígens) es registren més malalties per homes que per dones.

El grup 2 (d'agents físics) mostra una distribució semblant entre tots dos sexes, malgrat que la incidència és major en les dones.

Gràfic 2.2.9. Distribució d'MP per grups de malalties i sexes, 2024

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions

Aquesta distribució entre homes i dones en els diferents grups de malalties també es repeteix de manera habitual, ja que respon a la segregació horitzontal del mercat laboral, de manera que **les dones acostumen a tenir tenen més exposició als riscos ergonòmics, biològics i a aquells que poden causar malalties de la pell** (microorganismes, productes químics, etc.).

De fet, les **activitats en les quals es comuniquen més malalties professionals tradicionalment a Catalunya** són professions força feminitzades: la indústria manufacturera, la construcció, el comerç, l'hostaleria, els serveis administratius i auxiliars, l'Administració pública, l'educació, les activitats sanitàries i altres tipus de serveis.

Podem afirmar que els riscos específics per a les dones són generalment ignorats i subestimats. La baixa integració del gènere en la pràctica preventiva i la falta de qualitat de les activitats preventives a les empreses en la gestió d'aquests riscos, que no estan ben identificats ni avaluats, fan que no s'implantint mesures eficaces per a la protecció de la salut de les treballadores.

2.2.2. Patologies no traumàtiques causades pel treball i comunicades com a accidents (PANOTRATSS)

Durant el 2024 es van registrar 99 accidents de treball com a patologies no traumàtiques més que el 2023, amb un total de 514 notificacions (+23,86 %). L'índex d'incidència també reflecteix un increment important (+20,98 %).

Aquest augment es concentra especialment en les patologies que no han generat una baixa mèdica que, tot i representen el 35,99 % del conjunt de les notificacions, tant en termes d'incidència com en nombres absoluts han experimentat un creixement més important (+48,12 % i +51,64 %, respectivament), que no pas les registrades amb baixa (+9,68 % i +12,29 %).

Com ja hem assenyalat a l'inici de l'apartat 2.2, mentre el total de malalties professionals es redueix (-19,13 %), les PANOTRATSS augmenten un 23,86 %, un fet que ens alerta que la **legislació actual no està garantint un sistema preventiu de qualitat i l'accés a les prestacions sanitàries i econòmiques a les quals les persones treballadores tenim dret en cas de patir danys a la salut d'origen laboral, alhora que sobrecarrega el sistema públic de salut.**

Taula 2.2.7. Evolució dels comunicats PANOTRATSS a Catalunya, 2023-2024

	Amb baixa			Sense baixa			Totals		
	Dones	Homes	Totals	Dones	Homes	Totals	Dones	Homes	Totals
2024	118	211	329	72	113	185	190	324	514
2023	107	186	293	43	79	122	150	265	415
Variació	10,28%	13,44%	12,29%	67,44%	43,04%	51,64%	26,67%	22,26%	23,86%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions

Taula 2.2.8. Índex d'incidència dels comunicats PANOTRATSS a Catalunya, 2023-2024

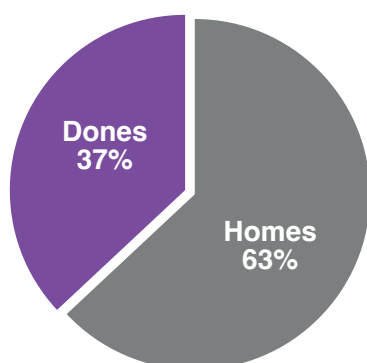
	Amb baixa			Sense baixa			Totals		
	Dones	Homes	Totals	Dones	Homes	Totals	Dones	Homes	Totals
2024	6,58	10,65	8,72	4,02	5,70	4,90	10,60	16,35	13,62
2023	6,12	9,59	7,95	2,46	4,07	3,31	8,59	13,66	11,26
Variació	7,49%	11,02%	9,68%	63,21%	39,98%	48,12%	23,46%	19,65%	20,98%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions

Per sexes, el 2024 ens deixa increments, respecte del 2023, tant en dones com en homes, i tant en termes absoluts com en l'índex d'incidència, amb augments una mica més marcats en el col·lectiu femení.

No obstant això, durant el 2024 la distribució entre tots dos sexes continua sent l'habitual: es notifiquen més accidents de treball classificables com a PANOTRATSS en homes (63,04 %) que en dones (36,96 %), de manera que la seva incidència és cada any superior en els homes.

Gràfic 2.2.10. Distribució, per sexes, de les PANOTRATSS a Catalunya, 2024

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions

Pel que fa a la variació respecte del 2023 per províncies, el registre de patologies tramitats com a accidents de treball augmenta en totes les províncies, especialment a Girona i Barcelona, excepte a Lleida on es redueix significativament, tot i que en ser la província que partia de xifres més baixes, qualsevol petit canvi en el nombre de notificacions es tradueix en percentatges elevats.

En els quatre territoris es compleixen els patrons que hem comentat pel conjunt de Catalunya: s’han registrat més patologies entre els homes que entre les dones, i també més de les que han causat una baixa mèdica. No obstant això, seguint també la pauta del conjunt de notificacions de Catalunya, els increments de Girona i Barcelona es concentren principalment en les patologies sense baixa i en dones.

A Tarragona, en canvi, creixen més les patologies amb baixa i en homes.

Taula 2.2.9. PANOTRATSS a Catalunya, per províncies, 2024

	Amb baixa			Sense baixa			Totals		
	Dones	Homes	Totals	Dones	Homes	Totals	Dones	Homes	Totals
Catalunya	118	211	329	72	113	185	190	324	514
Barcelona	92	155	247	60	84	144	152	239	391
Girona	17	25	42	5	15	20	22	40	62
Lleida	0	8	8	1	1	2	1	9	10
Tarragona	9	23	32	6	13	19	15	36	51

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d’Inclusió, Seguretat Social i Migracions

Taula 2.2.10. PANOTRATSS a Catalunya, per províncies, variació 2023-2024

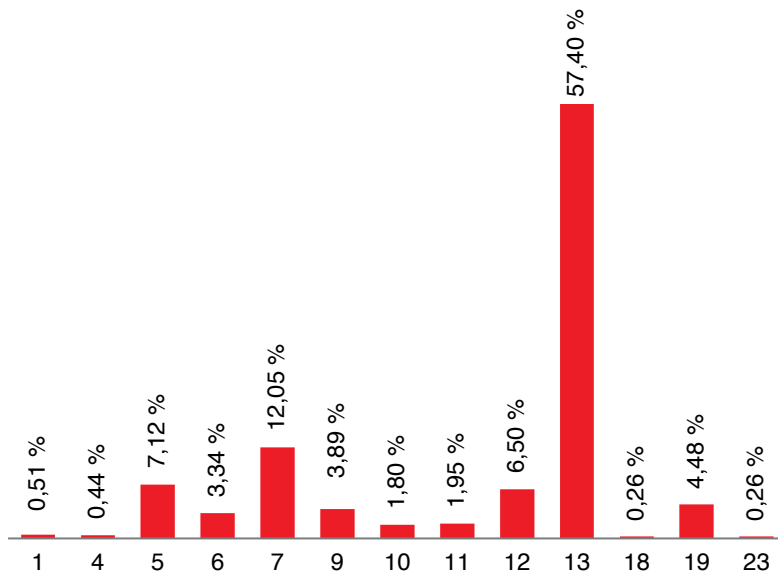
	Amb baixa			Sense baixa			Totals		
	Dones	Homes	Totals	Dones	Homes	Totals	Dones	Homes	Totals
Catalunya	10,28%	13,44%	12,29%	67,44%	43,04%	51,64%	26,67%	22,26%	23,86%
Barcelona	8,24%	12,32%	10,76%	87,50%	52,73%	65,52%	29,91%	23,83%	26,13%
Girona	70,00%	-10,71%	10,53%	400,00%	150,00%	185,71%	100,00%	17,65%	37,78%
Lleida	-100,00%	33,33%	14,29%	-50,00%	-66,67%	-60,00%	-66,67%	0,00%	-16,67%
Tarragona	-18,18%	64,29%	28,00%	-25,00%	-13,33%	-17,39%	-21,05%	24,14%	6,25%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d’Inclusió, Seguretat Social i Migracions

Finalment, per grups de patologies, les **més freqüents a l’Estat espanyol¹⁶ són les malalties de l’aparell locomotor, les dels sentits i els desordres mentals, i es registren sobretot en les mateixes activitats econòmiques que acumulen un major nombre de malalties professionals: indústria manufacturera, comerç, construcció, activitats sanitàries i de serveis socials, activitats administratives i de serveis auxiliars.** Fet que ens torna a alertar que moltes d’aquestes patologies s’haurien de reconèixer com a malaltia professional i que el registre PANOTRATSS hauria de servir per actualitzar el quadre oficial de malalties professionals incorporant-hi noves malalties, activitats laborals i agents causants de les patologies.

¹⁶No disposem de les dades de PANOTRATSS per Catalunya i per tipus de patologia, però Seguretat Social sí fa aquest desglossament en l’anàlisi de les dades consolidades de 2024 a nivell de tot l’Estat.

Gràfic 2.2.11. Distribució de les PANOTRATSS per patologia, a Espanya, 2024

- 01. Malalties infeccioses i parasitàries
- 04. Malalties endocrines
- 05. Desordres mentals
- 06. Malalties del sistema nerviós central i perifèric
- 07. Malalties dels sentits
- 09. Malalties del sistema cardiorcirculatori
- 10. Malalties del sistema respiratori
- 11. Malalties del sistema digestiu
- 12. Malalties de la pell
- 13. Malalties de l'aparell locomotor
- 18. Síntomes i observacions clíniques o de laboratori anormals no classificats en altres parts
- 19. Lesions, ferides, intoxicacions i altres factors externs
- 23. Factors que afecten l'estat sanitari

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions

3. La gestió de la prevenció de riscos laborals

¹⁷ - Informe "Gestió de la prevenció de riscos laborals a les empreses de Catalunya, 2011". Subdirecció General de Seguretat i Salut Laboral. Departament d'Empresa i Ocupació. Generalitat de Catalunya. 2013.

- Informe "Gestió de la prevenció de riscos laborals a les empreses de Catalunya, 2014". Subdirecció General de Seguretat i Salut Laboral. Departament d'Empresa i Ocupació. Generalitat de Catalunya. 2015.

- Informe "Gestió de la prevenció de riscos laborals a les empreses de Catalunya, 2016". Institut Català de Seguretat i Salut Laboral. Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Generalitat de Catalunya. 2017.

- Informe "Gestió de la prevenció de riscos laborals a les empreses de Catalunya, 2019". Institut Català de Seguretat i Salut Laboral. Departament d'Empresa i Treball. Generalitat de Catalunya. 2021.

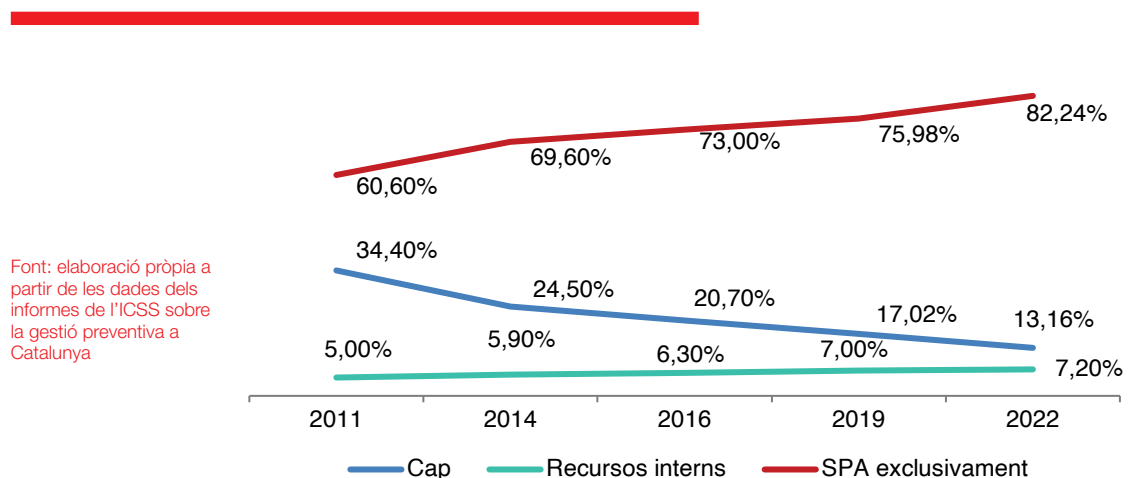
- Informe "Gestió de la prevenció de riscos laborals a les empreses de Catalunya, 2022". Institut Català de Seguretat i Salut Laboral. Departament d'Empresa i Treball. Generalitat de Catalunya, 2023.

Per fer un diagnòstic integral del sistema de salut laboral de les persones treballadores és necessari analitzar els indicadors disponibles sobre la qualitat de la gestió de la prevenció de riscos laborals que es fa a les empreses.

Aquest apartat està destinat a l'anàlisi dels principals factors relacionats amb la qualitat preventiva que ens ofereixen des del 2011 els diferents informes de l'Institut Català de Seguretat i Salut Laboral (ICSSL),¹⁷ de manera que podem tenir una clara visió sobre l'estat actual i l'evolució del sistema preventiu.

De l'estudi d'aquests indicadors podem afirmar que el sistema preventiu no ha evolucionat de manera adequada i està en una situació de paràlisi pel que fa a la seva capacitat per a garantir la seguretat i la salut de les persones treballadores.

Gràfic 3.1. Evolució de l'organització preventiva a les empreses de Catalunya, 2011-2022

Font: elaboració pròpia a partir de les dades dels informes de l'ICSS sobre la gestió preventiva a Catalunya

La gràfica anterior demostra com, tot i que el percentatge d'empreses que no disposen de cap organització preventiva s'ha reduït al llarg dels anys, segons les darreres dades disponibles encara hi ha un 13,16 % que incompleixen clarament la normativa preventiva. Però sobretot reflecteix que la gestió de la prevenció de riscos tradicionalment ha estat externalitzada completament a serveis de prevenció aliens (SPA). **El percentatge d'empreses catalanes que no disposen de recursos preventius interns i recorren de manera exclusiva a un servei extern ha anat creixent en el decurs dels anys**, situant-se en el 82,24 % en el 2022 (+35,71 %

¹⁸ "Informe por países - España: la participación de los trabajadores en la gestión de la seguridad y la salud en el trabajo: datos cualitativos extraídos de ESENER-2". Agència Europea per a la Seguretat i la Salut en el Treball, 2017.

¹⁹ Crespán Echegoyen, Javier. "Omisiones y desciertos en la regulación de los técnicos y servicios especializados en la gestión de la prevención de riesgos laborales y sus responsabilidades". 2006

²⁰ Castejón Vilella, E. "Servicios de prevención ajenos: los polvos que originaron estos lodos", 2016.

²¹ Informe "El mercado de los servicios de prevención. Una visión española y europea". Associació per a la Cura de la Qualitat de Vida, 2007.

²² DBK Observatorio Sectorial (2024, maig). "El sector de seguridad y salud laboral modera su crecimiento" [Comunicat de premsa].

²³ DBK Observatorio Sectorial (2023, juny). "El sector de seguridad y salud laboral moderó su crecimiento en 2022, tras el dinamismo de 2020 y 2021" [Comunicat de premsa].

²⁴ Federació de Serveis de CCOO (2020, 20 de març). "Su labor es garantizar la seguridad y salud de las personas trabajadoras y están mandando a sus plantillas al paro (Servicios Prevención Ajenos)" [Comunicat de premsa].

²⁵ Informe "El mercado de los servicios de prevención. Una visión española y europea". Associació per a la Cura de la Qualitat de Vida, 2007.

²⁶ DBK Observatorio Sectorial (2024, maig). "El sector de seguridad y salud laboral modera su crecimiento" [Comunicat de premsa].

²⁷ Castejón Vilella, E. "Rentabilidad de los servicios de prevención ajenos, cinco años después de la liquidación de las sociedades de prevención de las mutuas". 2020.

Ranking-empresas. economista.es

respecte del 2011). Val a dir que l'alt ús dels serveis externs de prevenció es vincula a una menor integració de la prevenció dins de l'empresa.¹⁸

Aquesta situació és possible perquè **la nostra Llei de prevenció de riscos laborals contradiu l'article 7.1 de la Directiva marc sobre seguretat i salut en el treball**, el qual situa com a primer requisit la designació d'una o diverses persones treballadores per fer les activitats preventives, i permet optar a recursos externs només quan els recursos interns són insuficients.

En canvi, la nostra norma posa obstacles a la gestió preventiva interioritzada a l'empresa i potencia, sense massa discreció, la contractació de recursos externs, siguin o no especialistes, ja que permet que totes les empreses de menys de 500 persones treballadores, o de 250 quan fan activitats d'especial perillositat, puguin optar per una organització preventiva completament externalitzada.¹⁹

D'aquesta manera **s'ha generat un mercat privat de la salut laboral que constitueix una singularitat en el sistema espanyol apartat de la majoria dels models europeus** que han prioritzat en les seves lleis els recursos interns i el compliment de l'objectiu de protecció que persegueix l'actuació preventiva.²⁰

El negoci dels serveis de prevenció aliens ha anat augmentant amb els anys, passant d'un volum de facturació de 354 milions d'euros en el 2002²¹ als 1.330 milions en el 2023.²² Els ingressos del 2023 van representar un 2,3 % més que en l'exercici anterior i s'acumulen a l'increment de l'1,2 % del 2022, després de l'impuls que va suposar la COVID per al sector, amb un creixement entre el 7 i el 8 %, ²³ tot i que majoritàriament van estar desapareguts dels centres de treball durant la pandèmia i es van limitar a tramitar documentació estandaritzada per a donar resposta als protocols imposats pel Ministeri de Sanitat, però no van fer avaluacions de riscos ni procediments adaptats a cada empresa. Fins i tot, a l'inici de la pandèmia, moltes d'aquestes empreses van realitzar expedients de regulació temporal per causes de força major a les seves plantilles.²⁴

Una altra característica d'aquest sector és una **tendència constant de concentració**. L'oferta d'empreses s'ha reduït considerablement a partir de les operacions de compra i absorció que es van produir quan les mútues van vendre les seves societats de prevenció entre el 2014 i el 2015 en aplicació de la Llei 35/2014.

Així, de les 816 autoritzades en el 2007²⁵ vam passar a les 344 el març de 2024.

Les cinc primeres empreses en termes d'ingressos ocupen una quota de mercat del 63,8 %, i la quota de les deu primeres és del 74,7 %.²⁶ Com a resultat de les transaccions en la venda de les societats de prevenció de les mútues de l'any 2015, el líder en ingressos sempre ha estat Quirón Prevenció (abans IDC Salut) amb unes vendes de 402.931.000 € durant el 2022 i amb força distància de la resta d'empreses.²⁷

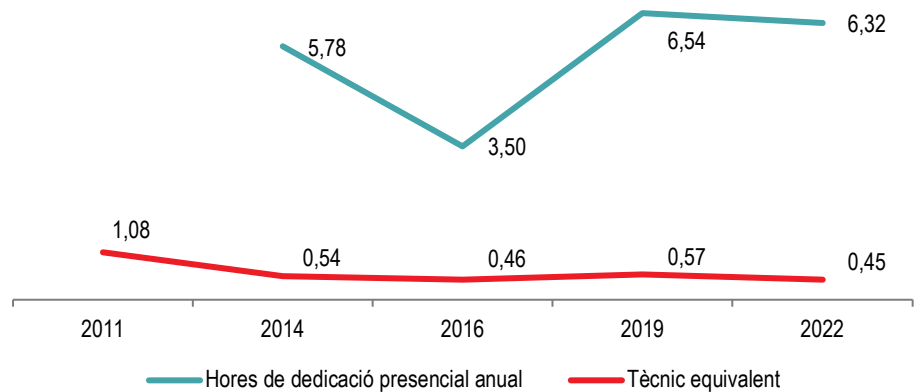
Aquesta configuració del mercat, amb unes poques empreses que el dominen i han augmentat els beneficis nets durant els darrers anys, conforma un mapa de rivalitat i de competitivitat de preus que fa que els operadors que volen donar un bon servei no puguin subsistir.

Malauradament, aquests beneficis empresarials no s'han traduït en la mateixa proporció pel que fa als recursos destinats per aquests operadors a les seves empreses clients. Així, en les empreses que tenen un servei aliè de manera exclusiva, la variable "tècnic equivalent" (nombre de tècnics o tècniques dedicades a una disciplina preventiva en el supòsit d'una jornada completa per cada 1.000 persones treballadores), que no ha estat mai dimensionada adequadament per poder atendre tots els riscos laborals de cada empresa client, s'ha anat reduint amb els anys, amb un descens del -58,33 % entre el 2011 i el 2022.

A més, les hores de dedicació presencial dels tècnics i tècniques, en els centres de treball on no existeixen recursos interns, tampoc ha arribat a nivells adequats i només s'ha incrementat en poc més de mitja hora entre el 2014 (5,78 hores/any) i el 2022 (6,32 hores/any).

Gràfic 3.2. Evolució dels recursos tècnics disponibles en les empreses que disposen d'SPA de manera exclusiva, 2011-2022²⁸

Font: elaboració pròpia a partir de les dades dels informes de l'ICSS sobre la gestió preventiva a Catalunya

Aquest dimensionament absolutament insuficient dels recursos que destinen els serveis de prevenció aliens es tradueix de manera directa en una pràctica preventiva de baixa qualitat i una sobrecàrrega de les seves plantilles, tal com van posar de manifest els resultats de l'enquesta realitzada per la Federació de Serveis de CCOO a les persones treballadores del sector, segons els quals la majoria pateix una càrrega de treball excessiva que afecta la seva salut i els fa allargar la seva jornada laboral. El volum de feina assignat es calcula fonamentalment segons els imports de facturació sense considerar el nombre de persones treballadores que han d'atendre, incomplint l'Ordre TIN/2504/2010 que regula el càlcul de les ràtios dels professionals que han de tenir aquests serveis de prevenció.²⁹

Resultats semblants deriven de l'enquesta realitzada per l'Associació d'especialistes en prevenció i salut laboral (AEPSAL) els quals permeten veure un **canvi de model en el sector a partir de la compra de les societats de prevenció de diferents mútues per part d'entitats de capital risc, sense cap experiència preventiva prèvia**. Conclouen que els i les professionals del sector es van veure exposades a una sobrecàrrega de treball per l'augment d'empreses clients assignades per poder abaixar els preus i amb una política que aprofita el poc interès de les empreses en la prevenció, per situar l'expectativa que disposar de la documentació és suficient per evitar sancions de la inspecció de treball. En general, el col·lectiu considera que fa una feina massa burocratitzada que és poc útil i eficaç per la prevenció de riscos, que s'hauria d'augmentar la seva presència als centres de treball, reforçar la participació de les persones treballadores i la implicació dels empresaris i empresàries, incrementar el nombre de tècnics i tècniques en els serveis de prevenció i millorar les seves condicions laborals per poder oferir activitats preventives eficaces.³⁰

La preocupació i la perspectiva que aporten els professionals del sector en les referències comentades respecte d'una prevenció documentalista i poc adaptada a la realitat dels riscos de cada centre de treball es reflecteix també en les dades recollides en els informes sobre la gestió preventiva de l'ICSSL.

Així, els següents gràfics mostren que, **si bé l'any 2011 ja existia un ampli nivell d'incompliment empresarial, a partir de la venda de les societats de prevenció de les mútues durant el 2014 i el 2015, amb la irrupció de fons de capital risc amb un model de negoci basat en l'estandardització i un compliment merament formal, es va intensificar la desprotecció de les persones treballadores**, reduint-se de manera significativa el percentatge d'empreses que complien la llei de prevenció i disposaven d'avaluacions realitzades amb metodologies adaptades i específiques per a cada tipus de risc (gràfic 3.3), i el percentatge d'empreses que havien avaluat correctament tots els riscos laborals (gràfic 3.4).

Durant els anys posteriors i fins al 2022 (últimes dades disponibles) cap dels quatre tipus de risc recupera el percentatge d'avaluacions específiques i adequades que hi havia el 2011.

²⁸ L'informe de l'ICSS de l'any 2011 no ofereix dades respecte de l'indicador referit al nombre d'hores de dedicació presencial anual en les empreses que opten per un servei de prevenció aliè de manera exclusiva

²⁹ Federació de Serveis de CCOO (2019, 10 de desembre). "La Salud de las plantillas en riesgo por el abuso en las cargas de trabajo (Servicios de Prevención Ajenos)" [Comunicat de premsa].

Federació de Serveis de CCOO (2020, 9 de març). "Resultados de la encuesta sobre Condiciones y Cargas de Trabajo en los SPA (Comunicado 3)" [Comunicat de premsa].

Chulvi, B. "COVID-19: La mercantilización de la prevención pasa factura". Por Experiencia. Núm. 83. 2020.

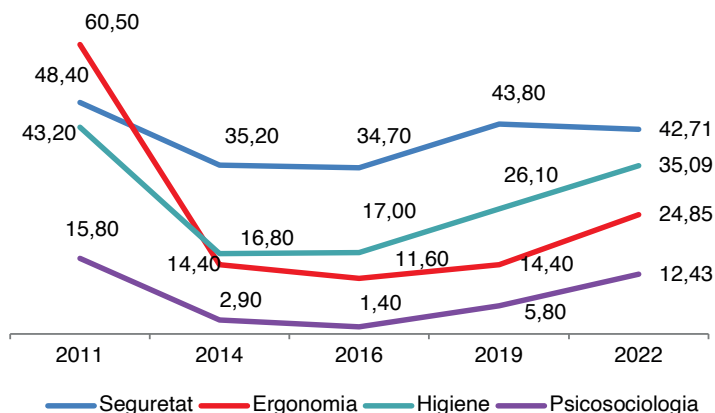
Federació de Serveis de CCOO (2022, 17 de juny). "Rotundo éxito en las concentraciones de los Servicios de Prevención" [Comunicat de premsa].

Federació de Serveis de CCOO (2018, 30 d'abril). "CCOO presenta sus propuestas para los Servicios de Prevención Ajenos" [Comunicat de premsa].

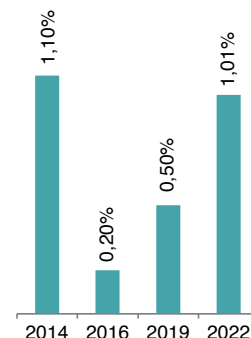
³⁰ "1ª Encuesta en España a técnicos de prevención de riesgos laborales". AEPSAL, 2016.

Gràfic 3.3. Percentatge d'empreses amb avaluacions específiques, per cada tipus de risc, 2011-2022

Font: elaboració pròpia a partir de les dades dels informes de l'ICSS sobre la gestió preventiva a Catalunya

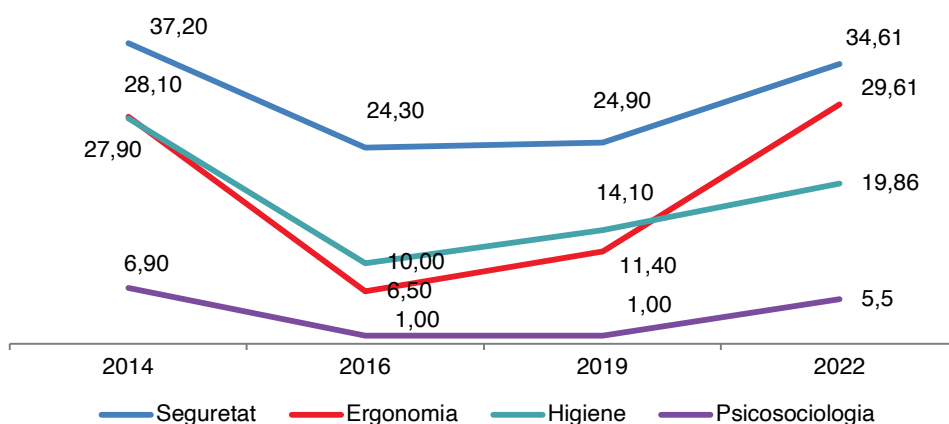

Gràfic 3.4. Empreses amb avaluació específica de tots els riscos

Gràfic 3.5. Percentatge d'empreses que completen el cicle preventiu, per cada tipus de risc, 2014-2022³¹

Font: elaboració pròpia a partir de les dades dels informes de l'ICSS sobre la gestió preventiva a Catalunya

Malauradament, no disposem de dades pel 2011, però podem comprovar el mateix efecte respecte del nombre d'empreses que completen tot el cicle preventiu, és a dir, a més d'avaluar de manera adequada cada tipus de risc, planifiquen i executen mesures preventives (gràfic 3.5).

Aquest empitjorament dels sistemes de protecció de la salut a les empreses es va sumar a l'impacte devastador de la reforma laboral del 2012 (desestabilització de la negociació col·lectiva, precarització de les condicions de treball) i **a altres reformes introduïdes en la normativa de prevenció com la recollida a la Llei 14/2013** que ampliava la possibilitat que l'empresari o empresària assumeixi personalment les tasques de l'activitat preventiva en empreses de fins a 25 persones treballadores i amb un únic centre de treball.

Totes aquestes causes expliquen l'increment de la incidència dels accidents de treball en jornada iniciat el 2012 (gràfic 2.1.1.).

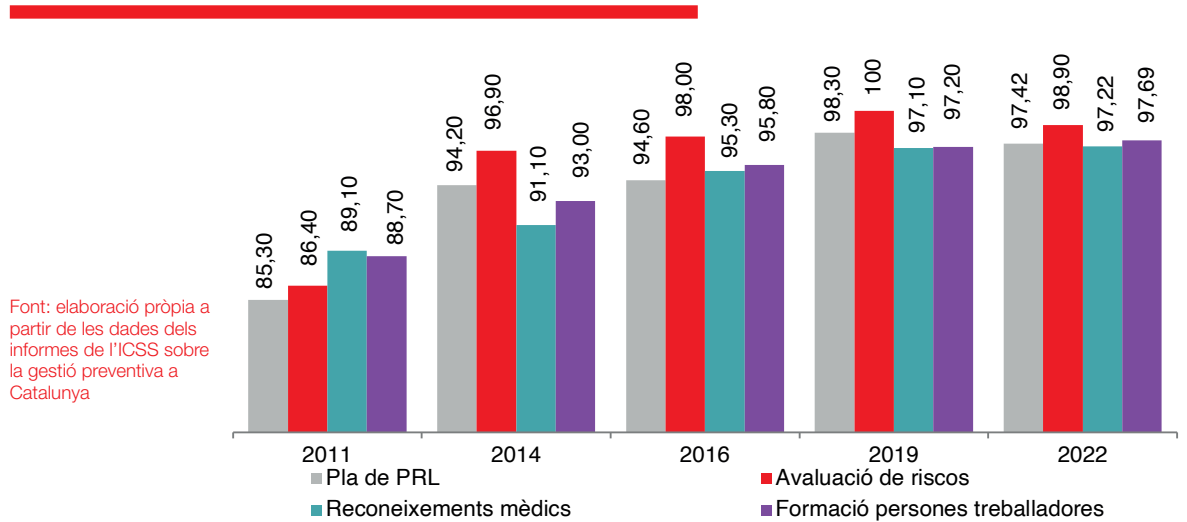
La persistència dels déficits i incompliments preventius en la majoria de les empreses que es desprenen de les gràfiques anteriors, també expliquen el gran nombre d'accidents de treball que encara patim les persones treballadores per causes bàsiques de seguretat (caigudes, atrapaments, etc.) A més, la falta d'atenció als riscos higiènics està generant, per exemple, un augment de casos de silicosis associats al treball.³²

Per altra banda, la manca de prevenció ergonòmica i psicosocial està engreixant les malalties professionals del grup 2 que són les més nombroses any rere any, els accidents de treball mortals per causes no traumàtiques, i les baixes mèdiques per causes osteomusculars i mentals,

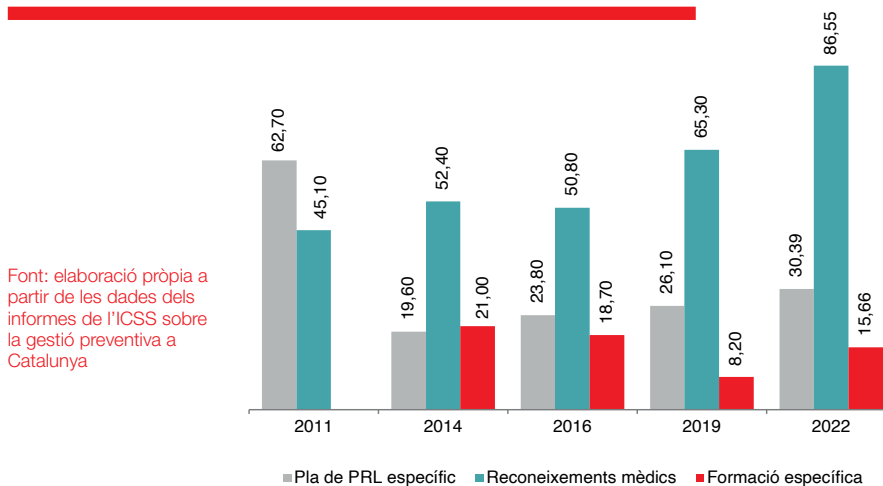
³¹ L'informe de l'ICSS de l'any 2011 no ofereix dades respecte de l'indicador referit al nombre d'hores de dedicació presencial anual en les empreses que opten per un servei de prevenció aliè de manera exclusiva.

³² Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball (2025, 3 d'abril). "La silicosis resurge con fuerza: se incrementó un 1.423,2 % entre 2015 y 2019" [Comunicat de premsa].

Gràfic 3.6. Principals activitats contractades amb l'SPA en empreses sense recursos internes (en percentatges), 2011-2022

Gràfic 3.7. Percentatge d'empreses que executen activitats preventives, 2011-2022

derivades molts cops per les mútues al sistema públic i que són els dos tipus d'incapacitat temporal que més dies de baixa acumulen.³³

A més, si repassem les principals activitats incloses en els contractes amb els serveis de prevenció aliens en les empreses que no tenen recursos interns i les activitats que realment es fan de manera específica, podem concloure que les empreses estan pagant per serveis que no s'ajusten al compliment de la norma, encara que només el 51,31 % controla el compliment del contracte per part del servei de prevenció aliè.³⁴

Així, si bé des del 2014 augmenta la contractació de les activitats preventives que ja eren majoritàriament contractades amb els serveis de prevenció aliens (gràfic 3.6), també des del 2014 **es va reduint el percentatge d'empreses en les quals aquestes activitats preventives són específiques i adaptades a les seves característiques i als seus riscos, a excepció dels reconeixements mèdics** que són l'única activitat que s'incrementa any rere any (gràfic 3.7).

Aquest sorprenent augment de revisions mèdiques, **en cap cas, implica que s'estigui fent una vigilància de la salut específica**, ja que aquesta s'ha de lligar als riscos concrets de cada lloc de treball i, com hem vist al gràfic 3.3, la majoria d'empreses no disposen d'avaluacions de riscos específiques. Per tant, aquesta tendència ascendent respon més aviat a la voluntat de facturar per un servei que, en realitat, no té finalitat preventiva.

³³ "La incapacitat temporal a Catalunya, 2022. Informe 15". Departament de Salut. Generalitat de Catalunya, 2023.

³⁴ Informe "Gestió de la prevenció de riscos laborals a les empreses de Catalunya, 2022". Institut Català de Seguretat i Salut Laboral. Departament d'Empresa i Treball. Generalitat de Catalunya, 2023.

L'examen de l'evolució de tots els indicadors inclosos en aquest apartat confirma el que denunciem des de fa temps: la prevenció de riscos està majoritàriament externalitzada a un mercat privat que creix en facturació, dominat per pocs grups empresarials molt rendibles, amb un model de negoci que consisteix a obtenir beneficis a través de la rivalitat de preus, generant una concentració d'empreses amb la qual van guanyant quota de mercat, i oferir serveis generalistes que no permeten donar un compliment a la normativa preventiva i generen una clara desprotecció de la salut de la població treballadora en general i de les seves pròpies plantilles.

4. Resum i conclusions

Accidents de treball

El nombre total d'accidents de treball es manté estable a Catalunya durant el 2024, però continua deixant xifres preocupants

Considerant la totalitat d'accidents de treball (sense baixa mèdica i amb baixa mèdica), 206.980 persones treballadores han patit alguna lesió a causa del treball, fet que suposa una lleugera reducció (-0,60 %) respecte del 2023.

Disminueixen més aquells que no han generat una baixa mèdica i són més fàcils d'ocultar, amb 880 accidents declarats menys (-0,95 %). Els accidents amb baixa van tenir una mínima reducció del 0,31 % (362 accidents menys).

88 persones treballadores han perdut la vida per accident de treball (66 dins de la seva jornada i 22 en els desplaçaments in itinere), una xifra del tot inacceptable, malgrat que representi una reducció del 14,56 %, amb relació al 2023 (15 accidents mortals menys).

Si considerem l'indicador harmonitzat dels accidents mortals que facilita la Generalitat,³⁵ el nombre de morts per accident de treball ascendeix a 108 (82 durant la jornada i 26 in itinere).

A més, els accidents greus amb baixa s'han incrementat un 5,73 %.

Accidents de treball amb baixa en jornada: la darrera reforma laboral està contribuint a reduir-los i sembla consolidar el descens iniciat el 2023, tot i que amb resultats més modestos.

En termes absoluts, el conjunt d'accidents ocorreguts en jornada es manté molt estable amb un mínim descens (-0,82 %). Per gravetat, els que més es redueixen són els mortals (-10,81 %) havent-se registrat 8 morts menys que en el 2023. En canvi, s'han produït 9 més de greus (+1,60 %).

En termes d'incidència mostren una reducció més visible, tant en el total (-3,16 %), com per gravetat. La incidència de la mortalitat dins de la jornada cau significativament (-12,92 %), mentre que la dels greus es manté sense massa canvis (-0,80 %).

La reforma laboral, les activitats desenvolupades per donar compliment a l'Estratègia Catalana de Seguretat i Salut Laboral i les actuacions de la inspecció de treball relacionades amb el Pla de xoc contra el frau en la contractació i el control de les condicions de treball, registre horari i hores extraordinàries, contribueixen a sumar un nou descens a la reducció iniciada el 2023 (-9,01 %), acumulant una disminució l'11,89 %, si comparem el 2022 amb el 2024.

³⁵ Aquest indicador harmonitzat comptabilitza també aquells accidents de treball mortals en els quals la persona treballadora perd la vida fins un any després, sempre que aquesta mort hagi sigut a conseqüència de l'accident (registrant-los en la data que va ocórrer l'accident).

De fet, igual que va passar en el 2023 quan la reducció de la incidència d'aquests accidents es va concentrar especialment en les persones amb contractes temporals (amb un descens del 22,72 % front -3,42 % de les persones indefinides), durant el 2024 ha baixat un 7,38 % en la contractació temporal i un 1,76 % en la indefinida, situant-se en 3.278,61 i 3.085,84, respectivament.

De manera que, l'índex d'incidència del total d'accidents en jornada durant el 2024 continua sent més elevat en la contractació temporal (3.278,61) que en la indefinida (3.085,84), però la distància entre tots dos col·lectius s'està escurçant. En el cas dels accidents greus, la incidència en les persones amb contracte temporal (13,6) se situa per sota de la de les persones indefinides (15,1).

No obstant això, aquests resultats són insuficients i encara el 96 % dels accidents ocorreguts durant el 2024 dins de la jornada s'han produït per causes traumàtiques fàcilment prevenibles (caigudes, aixafaments, contactes amb corrent elèctric, etc.). A més, les causes no traumàtiques relacionades amb l'organització del treball (ictus, infarts i altres patologies no traumàtiques) han suposat el 43,94 % de les morts en jornada.

És evident que havent passat 28 anys d'aplicació de la llei de prevenció de riscos laborals, el sistema preventiu no és capaç d'evitar els riscos més evidents i no està evitant adequadament els riscos derivats de la precarietat present en moltes de les noves formes d'organització del treball i de l'aplicació de noves tecnologies.

La incidència del total d'accidents en jornada ha disminuït en tots els sectors excepte en l'agricultura, que mostra el pitjor comportament respecte del 2023, amb un augment de la incidència total (+2,92 %) i en els greus (+21,42 %).

Les característiques que comparteixen la construcció i l'agricultura (temporalitat, subcontractació, àmplia presència de persones autònomes i persones migrants i, especialment en la construcció, la provisionalitat dels centres de treball) fan que les persones treballadores d'aquests sectors tinguin més probabilitat de patir accidents de treball: la construcció continua tenint l'índex d'incidència més elevat en el conjunt d'aquests accidents i en els greus, i l'agricultura presenta la incidència més elevada en els mortals.

Per províncies, és Girona la que mostra els pitjors resultats respecte de l'any anterior, amb increments en l'índex d'incidència del total, dels greus i dels lleus (+2,77 %, +29,19 %, +2,90 %). Lleida també experimenta increments en el total (+2,37%) i, un any més, és la província la incidència més elevada, en el conjunt d'aquests accidents i en les tres categories de gravetat.

La incidència del total d'aquests accidents s'ha reduït lleugerament en ambdós sexes, però destaca l'increment dels mortals en les dones (+70,57 %) que passen de 4 accidents mortals en el 2023 als 7 del 2024.

Finalment, s'observa que, igual que en les incapacitats temporals per contingències comunes, les baixes mèdiques per accident de treball acostumen a ser de major gravetat entre les persones treballadores autònomes. És a dir, la incidència dels accidents greus que causen una baixa mèdica és molt més elevada en el treball per compte propi que entre les persones assalariades, mentre que en els lleus és al contrari. Un clar exemple de la infranotificació d'aquests accidents lleus.

Accidents de treball amb baixa in itinere: els plans de desplaçament continuen sent una assignatura pendent

Durant el 2024, s'han produït 426 accidents in itinere més que el 2023 (+2,20 %), malgrat que en termes d'incidència es frena la tendència creixent que es va iniciar després de la pandèmia, amb una mínima reducció del 0,22 %. Tot i això, la incidència dels accidents greus continuen en evolució creixent (+15,20 %).

La construcció i la indústria són els dos sectors que mostren increments en la incidència total d'aquests accidents, tot i que el sector que manté l'índex d'incidència més elevat és el de serveis.

En totes les províncies la incidència es manté molt estable amb mínimes variacions, excepte a Lleida on es redueixen un 4,70 %.

Per sexes, el comportament és molt semblant, amb mínimes reduccions de la incidència, però destaca l'increment dels greus en els homes (+24,89 %). Proporcionalment, més de la meitat d'aquests accidents els pateixen les dones.

En funció de la situació professional, la incidència d'aquests accidents de treball ha caigut especialment en les persones treballadores autònomes (-17,13 %), mentre que en el treball assalariat s'ha mantingut pràcticament igual (-0,03 %), fet que suposa un fre a la tendència creixent que patien des de la pandèmia, però no aconsegueix reduir-se significativament i continua lluny del 2020.

Igual que passa amb els accidents en jornada, la incidència dels in itinere és superior en les persones amb contracte temporal, tot i que, en aquest cas l'evolució en els darrers anys és similar en els dos col·lectius, de manera que la darrera reforma laboral no està impactant en aquest tipus d'accidents, ja que tenen causes diferents.

La majoria dels in itinere han estat relacionats amb el trànsit (53 %) i, per tant, relacionats amb la mobilitat amb vehicles, qüestió que fa evident la necessitat de desenvolupar mesures coordinades de prevenció de riscos laborals i de mobilitat a les empreses, conjuntament amb polítiques de transport públic.

Malalties causades pel treball

Es mantenen dos elements característics de les malalties relacionades amb la feina. D'una banda, la massiva i documentada subdeclaració de malalties professionals i, de l'altra, el registre de les PANOTRATSS no s'està fent servir per detectar les patologies que es registren com a accident de treball de manera més habitual i que s'haurien d'incorporar al quadre oficial de malalties professionals (RD 1299/2006).

Malalties professionals: la infranotificació continua sent un dels frens més importants per la millora de les activitats preventives i pels drets de les persones treballadores

El 2024 se suma a l'habitual tendència descendent en el registre de malalties professionals a Catalunya, tant pel que fa al nombre de notificacions com a la seva incidència.

S'han registrat 608 malalties professionals menys en comparació amb el 2023 (-19,13 %), amb un descens molt més significatiu de les que no van generar baixa mèdica (-30,29 %) i un petit augment de les que van causar baixa (1,34 %). Aquest descens s'ha traduït en una disminució més significativa en la incidència total (-21,01 %) i en les que no han generat baixa (-31,91 %). Les malalties amb baixa presenten una lleugera reducció (-1,02 %).

Amb aquestes dades, Catalunya lidera el subregistre d'aquestes patologies en el conjunt de l'Estat espanyol i, entre el 2007 i el 2024, el nombre de comunicacions s'ha reduït un 25,94 % i la incidència ha caigut un 45,53 %.

Respecte del 2023, les notificacions han disminuït només en 5 comunitats autònomes i Catalunya és la que mostra la reducció més pronunciada. Considerant el període 2024-2007, és la segona que més les redueix.

Quan s'estima que existeix un subregistre del 70 % de les malalties professionals, és un despropòsit que el Departament de Salut pressioni els metges i metgesses de capçalera i mostri una insistència constant en la necessitat de reduir les incapacitats temporals per contingències comunes, mentre deixa en suspens l'aplicació material del Sistema d'Informació i de Vigilància Epidemiològica Laboral (SIVEL), una eina que ha de ser clau per a la identificació i la notificació de les patologies laborals des de l'atenció primària i per fer emergir totes aquestes patologies amagades i derivades al sistema públic de salut i, alhora, millorar la qualitat de la prevenció de riscos.

S'han registrat 6 càncers professionals, 4 més que l'any anterior, però encara és una xifra ridícula, ja que algunes investigacions recents estimen que entre un 4 % i un 10 % de tots

els nous diagnòstics es deuen a exposicions laborals. Agafant l'estimació més conservadora, s'haurien d'haver notificat uns 1.823 càncers laborals el 2024, ja que es van diagnosticar 45.593 casos nous.

També es ressent de la infranotificació el grup 4 que tan sols incorpora 73 notificacions (-12,05 %) en un moment en el qual el Ministeri de Sanitat ens alerta del ressorgiment de la silicosi.

Les discriminacions per gènere que donen lloc a la segregació horitzontal del mercat de treball generen un impacte diferent de les malalties segons el sexe. Durant el 2024 les dones (59,42 %) van patir més malalties professionals que els homes (40,58 %) i també una incidència més elevada, especialment en les malalties relacionades amb els riscos ergonòmics, amb agents biològics i les de la pell. La durada mitjana de la baixa mèdica també és superior en les dones. La infranotificació sostinguda d'aquestes patologies també podria estar generant un efecte de discriminació en les dones.

Patologies no traumàtiques causades pel treball (PANOTRATSS)

Els accidents de treball registrats com a patologies no traumàtiques han augmentat un 23,86 % el 2024 en comparació amb l'anterior, amb un total de 514 notificacions (99 més que el 2023). L'índex d'incidència també reflecteix un increment important (+20,98 %).

Aquest augment es concentra especialment en les patologies que no han generat una baixa mèdica que (+51,64 % en termes absoluts i +48,12 % en incidència).

En tractar-se d'accidents de treball, la distribució entre tots dos sexes continua sent l'habitual: el 63,04 % de les PANOTRATSS del 2024 les van patir els homes i el 36,96 % les dones.

Per altra banda, les més freqüents són les malalties de l'aparell locomotor, les dels sentits i els desordres mentals, i s'acostumen a registrar sobretot en les mateixes activitats econòmiques que acumulen un major nombre de malalties professionals (indústria manufacturera, comerç, construcció, activitats sanitàries i de serveis socials, activitats administratives i de serveis auxiliars).

Aquest fet, juntament amb la pronunciada disminució de les malalties professionals sense baixa, alhora que augmenten significativament les PANOTRATSS sense baixa, podria significar una derivació de malalties professionals cap al registre d'accidents de treball.

Qüestions que ens alerten de la infranotificació de malalties professionals i que el registre PANOTRATSS hauria de servir per actualitzar el quadre oficial de malalties professionals incorporant-hi noves malalties, activitats laborals i agents causants de les patologies.

La gestió de la prevenció de riscos laborals: un model esgotat

La incorrecta trasposició de la Directiva marc sobre seguretat i salut en el treball va fer que la nostra Llei de prevenció de riscos laborals permeti que totes les empreses de menys de 500 persones treballadores, o de 250 quan fan activitats d'especial perillositat, puguin optar per una organització preventiva completament externalitzada.

D'aquesta manera, amb el temps s'ha generat un mercat privat de la salut laboral que constitueix una singularitat en el sistema espanyol apartat de la majoria dels models europeus que han prioritzat en les seves lleis els recursos interns.

A partir de la venda de les societats de prevenció de les mútues durant el 2014 i el 2015, la irrupció de fons de capital risc en aquest sector va intensificar l'externalització de la prevenció, a través d'un model de negoci basat en l'estandardització dels serveis i de les activitats preventives, situant l'expectativa que disposar de la documentació és suficient per evitar sancions de la inspecció de treball, per imprimir un mapa de rivalitat i competitivitat de preus,

que va produir una tendència constant de concentració, de manera que amb els anys l'oferta d'empreses s'ha reduït considerablement (de les 816 autoritzades en el 2007 vam passar a les 344 el març de 2024). Actualment, el 63,8 % del mercat està ocupat per les primeres cinc grans empreses que obtenen importants beneficis empresarials, tot i que el líder en ingressos sempre ha estat Quirón Prevención (abans IDC Salud) amb unes vendes de 402.931.000 € durant el 2022 i amb força distància de la resta d'empreses.

Així, el negoci dels serveis de prevenció aliens ha anat augmentant amb els anys, passant d'un volum de facturació de 354 milions d'euros en el 2002 als 1.330 milions en el 2023, i s'ha incrementat també el percentatge d'empreses catalanes que no disposen de recursos preventius interns i recorren de manera exclusiva a un servei extern, situant-se en el 82,24 % en el 2022.

Malauradament, els beneficis empresarials no s'han traduït en la mateixa proporció als recursos destinats per aquests operadors a les seves empreses clients: la variable "tècnic equivalent" s'ha reduït un 58,33 % entre el 2011 i el 2022 i la mitjana d'hores de dedicació presencial dels tècnics i tècniques en els centres de treball es va situar durant el 2022 en tan sols 6,32 hores/any (última dada disponible).

Aquestes pràctiques empresarials es reflecteixen en els indicadors que ens ofereixen des del 2011 els diferents informes de l'Institut Català de Seguretat i Salut Laboral sobre la qualitat de les activitats preventives: majoritàriament s'està oferint una activitat merament documentalista, basada en serveis estàndards que no s'adapten a la realitat dels riscos de cada centre de treball, dimensionada amb recursos absolutament insuficients i que no permet ni tan sols identificar correctament els riscos laborals, sobrecarregant a més les plantilles dels serveis de prevenció aliens.

Conseqüentment, si bé l'any 2011 ja existia un ampli nivell d'incompliment empresarial, el percentatge d'empreses que disposen d'una avaluació de riscos específica s'ha anat reduint i també el percentatge de les que posteriorment implementen mesures per a controlar els riscos.

Així doncs, les empreses estan pagant per serveis que no s'ajusten al compliment de la norma i que no es desenvolupen de manera específica (gràfics 3.7 i 3.8). Mostren poc interès en la prevenció escollint majoritàriament un model econòmic que desprotegeix la salut de les persones treballadores i explica les dades de sinistralitat i bona part dels danys a la salut que es deriven al sistema públic i es tramiten com a malalties comunes.

La falta d'atenció als riscos ergonòmics i psicosocials, per exemple, està engreixant les baixes mèdiques per causes osteomusculars i mentals, derivades molts cops per les mútues al sistema públic i que són els dos tipus d'incapacitat temporal que més dies de baixa acumulen.

5. Propostes sindicals

Actualitzar el marc normatiu per adaptar-lo a les noves realitats laborals amb més ajust democràtic

- Reduir la jornada laboral de 40 a 37,5 hores setmanals, sense reducció de salari ni pèrdua de drets i amb mesures per a un control eficaç del registre horari i per a la desconnexió digital.
- Adequar la Llei 31/1995, de prevenció de riscos laborals, a la Directiva europea 89/391/CEE sobre seguretat i salut en el treball prioritant la internalització i integració de la prevenció en les empreses i una participació més equilibrada de les persones treballadores a fi d'avançar en la democratització de les relacions laborals, per exemple a través de la figura del delegat o delegada de prevenció territorial o sectorial.
- Incorporar en la normativa la perspectiva de gènere i també la de l'edat per erradicar les desigualtats que pateixen les dones i abordar les problemàtiques específiques de les persones joves i el procés d'envelliment de la població treballadora.
- Legislar de manera concreta sobre els riscos psicosocials sota la premissa d'adequar l'organització del treball per fer prevenció en origen i tenint en compte els processos de transició digital a les empreses. El Govern espanyol ha de posicionar-se en les institucions europees per a aconseguir l'aprovació d'una Directiva sobre organització del treball que contribueixi a protegir a les persones treballadores front aquests riscos.
- Desenvolupar una regulació dels serveis de prevenció aliens que disminueixi les ràtios d'empreses assignades a cada tècnic o tècnica de prevenció, concreti uns criteris mínims de qualitat, defineixi una dedicació mínima i suficient a les petites i mitjanes empreses, i millori els mecanismes d'acreditació, auditoria i control d'aquests serveis de prevenció.
- Fixar nous mecanismes de coordinació per a l'activitat preventiva entre empreses en els supòsits de concurrència empresarial i subcontractació.
- El projecte de Llei de Mobilitat Sostenible, actualment en tramitació en el Congrés dels Diputats, ha d'establir l'obligació de desenvolupar plans de mobilitat sostenible i segura en els centres de treball de més de 100 persones treballadores o de 50 per torn. La normativa autonòmica hauria d'ajustar l'obligatorietat de disposar de plans de desplaçaments d'empresa als centres de treball d'aquestes dimensions.
- Elaborar un marc normatiu actualitzat en l'àmbit de la Seguretat Social i en relació amb l'organització, naturalesa jurídica i funcions de les mútues, que incorpori:
  - Actualitzar el quadre de malalties professionals d'acord amb l'evidència científica disponible

i amb l'evolució de les PANOTRATSS, i per incorporar patologies relacionades amb la salut mental i la perspectiva de gènere.

- Crear un registre de persones treballadores exposades a agents cancerígens, perquè pugui fer-se efectiu el dret a la vigilància de la salut postocupacional i perquè es faciliti el reconeixement dels càncers d'origen laboral.
- Invertir la predeterminació de la contingència professional de manera que sigui el sistema públic de salut qui en primera instància la declari o regular mecanismes perquè el canvi de contingència es realitzi de manera ràpida.
- En els accidents de treball i malalties professionals que no són registrades com a contingència professional, es vulneren els drets de la persona treballadora afectada, però a més, cada dia que passa implica l'exposició a riscos laborals que no s'han corregit de totes les persones treballadores que ocupen el mateix lloc de treball.
- Oferir la capacitat de triar a les persones treballadores o a la seva representació legal si desitgen estar en una mútua i a quina.
- Retornar al sistema públic la gestió i el control exclusius de la incapacitat temporal de les contingències comunes, i de les prestacions de cura de menor amb malaltia greu, risc durant l'embaràs i la lactància, i cessament de l'activitat dels autònoms i autònomes, totes elles actualment gestionades per les mútues.
- Establir un òrgan permanent participat per a la resolució de conflictes d'usuari i usuàries en mútues.
- Derogar les empreses col·laboradores i, mentre no es produeix, cal introduir la figura de l'interventor o interventora pública.

Més control i més inversions públiques

- L'autoritat laboral ha d'exercir de manera més transparent i rigorosa les seves funcions de supervisió i seguiment de la qualitat de les activitats preventives que els serveis de prevenció aliens ofereixen i dels requisits que han de complir.
- Les autoritats sanitàries han d'integrar la vigilància de la salut en les polítiques de salut pública amb mecanismes de control i vigilància respecte de les activitats mèdiques que fan les mútues i els serveis de prevenció.
- Elaborar un pla de xoc, amb partides pressupostàries concretes, per reduir la sinistralitat laboral i els incompliments de les empreses i dels serveis de prevenció.
- Implementar de manera definitiva el programa SIVEL, com un procediment per a la identificació i la notificació de malalties professionals impulsat des dels equips d'atenció primària.
- Destinar, des del Govern, més recursos per reforçar el Servei de Coordinació d'Actuacions de Salut Laboral, la Inspecció de Treball i l'Institut Català de Seguretat i Salut Laboral.
- Reformular, de manera inajornable, les funcions i les competències de la Subdirecció General d'Avaluacions Mèdiques - ICAM amb la participació dels agents socials per evitar que es continuïn donant altes indegudes a persones que no estan en condicions de tornar a treballar i posar fi als convenis de col·laboració establerts amb l'Institut Nacional de Seguretat Social (INSS) per reduir el temps de baixa i de descans de les persones treballadores malaltes.
- Ampliar els recursos destinats a l'INSS per a evitar el retard en la gestió de les prestacions d'incapacitat temporal i permanent i de les sol·licituds de determinació de contingència.
- Impulsar recerques científiques amb perspectiva de gènere i millorar tots els indicadors de prevenció i els mecanismes sistèmics de notificació i registre dels accidents de treball i de les

malalties professionals, incorporant les consideracions de sexe i gènere.

- Demanem també a la direcció de la Inspecció de Treball de Catalunya ser considerats com a part interessada a tots els efectes, així com participar activament en tot el procés d'investigació dels accidents mortals, ja que no sempre hi ha representació sindical a les empreses.
- Crear Jutjats Especialitzats en seguretat i salut en el treball que agilitzin els processos judicials en els casos per delictes contra la salut de les persones treballadores i augmentar els recursos de les fiscalies especialitzades en sinistralitat laboral.
- Ampliar i potenciar els espais de concertació a Catalunya i en àmbits territorials per a acordar mesures per potenciar el transport públic.

Empreses compromeses i complidores amb els drets de les persones treballadores

- Les empreses han d'assumir que perjudicar-se la salut en el treball no forma part de la relació laboral. La prevenció de riscos ha de ser un element intrínsec del projecte empresarial, requereix un compromís econòmic i d'inversions.
- Denunciem que és un frau derivar als sistemes públics les conseqüències de la falta de prevenció alhora que pretenen fer negoci de la privatització del sistema públic de salut.
- Reclamem a la patronal que facilitin els acords necessaris en la negociació col·lectiva per desenvolupar mecanismes d'aplicació de la normativa preventiva i de participació de la representació legal de les persones treballadores en les empreses.
- Demanen que la patronal faci una aposta decidida per impulsar la Comissió Tècnica en Salut Laboral del Tribunal Laboral de Catalunya, un servei per a l'orientació tècnica en la solució negociada als conflictes.

Balanç de salut laboral

2024

www.ccoo.cat